

KPI NEW GEN

สร้างสรรค์

นวัตกรรม

ท้องถิ่น'64

KPI

N F W
G N

สร้างสรรค์

นวัตกรรม

ท้องถิ่น'64

KPI NEW GEN

เยาวชนสร้างสรรค์นวัตกรรมท้องถิ่น ปี 2564

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สถาบันพระปกเกล้า.

KPI NEW GEN เยาวชนสร้างสรรค์นวัตกรรมท้องถิ่น ปี 2564.-- กรุงเทพฯ :
สถาบันพระปกเกล้า, 2564.

133 หน้า.

1. เยาวชนในการพัฒนา. 2. การพัฒนาชุมชน. I. ชื่อเรื่อง.

352.14

ISBN 978-616-476-230-5

ISBN	978-616-476-230-5
รหัสสิ่งพิมพ์สถาบัน	วปท.64-60-1000.0
เผยแพร่	ธันวาคม 2564
ทีมบริหารโครงการ	ธนิษฐา สุขะวัฒนะ / สุมามาลย์ ขาวนา / มนฤดี ทองคำพำ / ทวีติยา ลินสุพงศ์
เรียบเรียงข้อมูล	นางสาวทวีติยา ลินสุพงศ์
ออกแบบปก	นางสาวเกษณี ธนการศักดิ์
จัดพิมพ์โดย	วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 5 ฝั่งทิศใต้ เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210 โทรศัพท์ 02-1419600 โทรสาร 02-1438181 www.kpi.ac.th
พิมพ์ที่	บริษัท ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์ จำกัด 88/5 หมู่บ้านวัฒนานิเวศน์ ซอย 5 ถนนสุทธิสาร แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ โทรศัพท์ 0-2276-6545

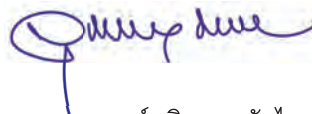
คำนำ

สถาบันพระปกเกล้า โดยวิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น ได้จัดทำโครงการเยาวชน KPI NEW GEN สร้างสรรค์นวัตกรรมท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยและการปกครองท้องถิ่น จึงได้เชิญชวนเยาวชนเข้ามา มีส่วนร่วมทางการเมืองการบริหารในระดับท้องถิ่น โดยการดำเนินกิจกรรม ที่มีความสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นของตนในด้านต่างๆ อาทิ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต การอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น อีกทั้งยังสนับสนุนให้เยาวชนได้ลงมือปฏิบัติจริง ตลอดจนเรียนรู้การทำงาน ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชน หน่วยงานภาครัฐ และ เครือข่ายต่าง ๆ ในพื้นที่

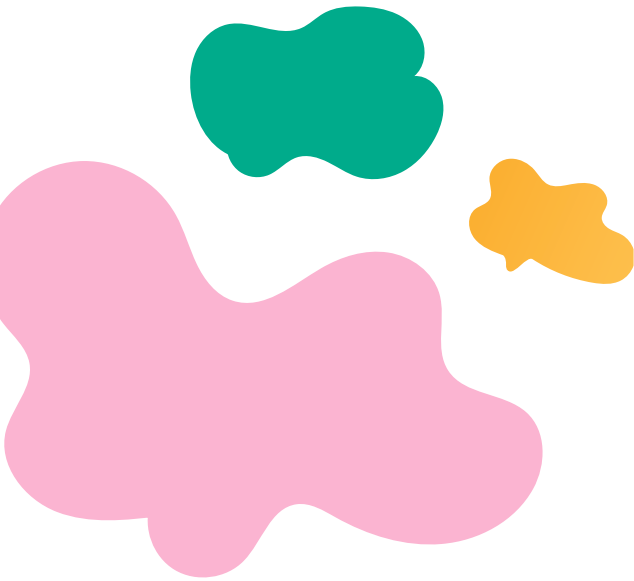
ในปี พ.ศ. 2564 มีเยาวชนสนใจส่งข้อเสนอโครงการเข้ามาขอรับทุน สนับสนุน รวม 78 โครงการ และผ่านการพิจารณาคัดเลือกจากคณะกรรมการ กำกับโครงการจำนวน 10 โครงการ ซึ่งเยาวชนแต่ละทีมมีระยะเวลาดำเนินงาน ระหว่างเดือนพฤษภาคมจนถึงสิงหาคม 2564 ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวมีการ

แพร่ระบาดของโควิด-19 ทั่วประเทศ ทำให้เยาวชนแต่ละทีมจำเป็นต้องปรับแผนการทำงานในพื้นที่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ แต่เยาวชนทุกทีมก็สามารถผ่านอุปสรรคนั้นไปได้ด้วยความมุ่งมั่นจนเกิดผลงาน ดังที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มนี้

สถาบันฯ มุ่งหวังว่าโครงการเยาวชน KPI NEW GEN สร้างสรรค์นวัตกรรมท้องถิ่น ปี 2564 จะช่วยจุดพลังสร้างสรรค์และจิตสาธารณะในตัวเยาวชนให้พร้อมก้าวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาท้องถิ่น ในขณะที่เดียวกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็เล็งเห็นความสามารถและศักยภาพที่มีอยู่ของเยาวชนและพร้อมมอบโอกาส ตลอดจนเปิดพื้นที่ให้เยาวชนได้สั่งสมประสบการณ์เพื่อเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติต่อไป

ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า
ธันวาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	7
รางวัลผลงานระดับเหรียญทอง	
• โครงการอนุรักษ์พิทักษ์คลองท่าแพ ทีม The Youth Dream	17
• โครงการ Buddy ต่างวัย ทีม NL Children's Council and PW School	27
รางวัลผลงานระดับเหรียญเงิน	
• โครงการเยาวชนชลบุรีร่วมใจ รักทะเล ทีม Coral Ranger 3	39
• โครงการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นเวียงตาล จิตวิญญาณแห่งศาลตราวุธโบราณ ทีมสถานักเรียนโรงเรียนเวียงตาลพิทยาคม	49
• โครงการเยาวชนคนภูเก็ต ฟื้นฟูแนวปะการัง ทีม Phuket Coral Protector	61
รางวัลผลงานระดับเหรียญทองแดง	
• โครงการยุวศิลปิน แดนดินนครพนม สักสมภูมิปัญญา ตระการตาฟ้อนหางนกยูง ทีมยุวศิลปินถิ่นเวินพระบาท	77

	หน้า
<ul style="list-style-type: none"> • โครงการ “Save Life” 6 นาทีมีค่า ลดอัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำในแม่น้ำโขง เขตพื้นที่ อ.บ้านแพง จ.นครพนม ทีมแพงโขง	89
<ul style="list-style-type: none"> • โครงการมัคคุเทศก์น้อยออนทัวร์นานาชาติพันธุ์ (ไทย ลาว มอญ กะเหรี่ยง พม่า จีน ม้ง อังกฤษ) ทีมเพชรทองผาภูมิ	101
<ul style="list-style-type: none"> • โครงการอนุรักษ์สืบสานการแสดงละครชาตรีตำบลบางปลา ทีมเยาวชนเรารักษ์บางปลา	111
<ul style="list-style-type: none"> • โครงการการจัดการขยะเพื่อสิ่งแวดล้อม ทีม New Gen Develop	121
รายนามคณะกรรมการ	133

บทนำ

โครงการเยาวชนสร้างสรรค์
นวัตกรรมท้องถิ่น

ที่มาของโครงการ

สถาบันพระปกเกล้า โดยวิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่นได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาและปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย และส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการบริหารในระดับท้องถิ่น จึงจัดทำโครงการเยาวชนสร้างสรรค์นวัตกรรมท้องถิ่น หรือ KPI NEW GEN ขึ้นในปี 2564 ด้วยการให้ทุนสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมที่มีความสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นของตนในด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพ ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของเด็กและเยาวชน เช่น ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านประเพณีวัฒนธรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งในการเปิดรับข้อเสนอโครงการปี 2564 นี้ มีโครงการที่น่าสนใจส่งเข้ามาขอรับการสนับสนุนทั้งสิ้น 78 โครงการ

ทั้งนี้ คณะทำงานมุ่งหวังว่า ประสบการณ์ที่เด็กและเยาวชนได้รับจากการเข้าร่วมโครงการจะช่วยให้เกิดจิตสำนึกรักถิ่นฐานบ้านเกิด และพร้อมมีส่วนร่วมกับชุมชน ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาท้องถิ่นของตน อันจะเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยให้ก้าวต่อไป

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
2. เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกรักถิ่นและมีจิตสาธารณะ

ลักษณะโครงการ

โครงการที่ส่งเข้ามาขอรับการสนับสนุนจำเป็นต้องมีลักษณะเฉพาะ ดังนี้

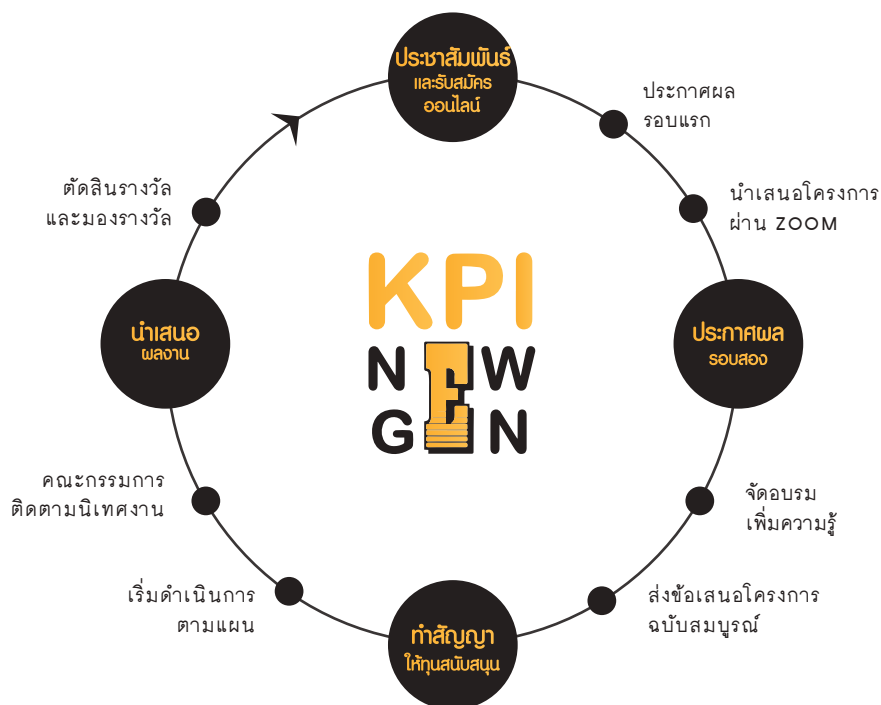
1. เป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในพื้นที่ที่ทีมเด็กและเยาวชนอาศัยอยู่
2. เป็นโครงการที่สามารถดำเนินการสำเร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด
(1 พฤษภาคม - 31 สิงหาคม 2564)

3. เป็นโครงการที่มุ่งเสริมสร้างภาคีความร่วมมือระหว่างเยาวชนและภาคส่วนต่างๆ โดยที่ทีมเด็กและเยาวชนจะต้องดำเนินโครงการด้วยตนเอง ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนอื่น ๆ ในพื้นที่
4. เป็นโครงการที่เน้นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเกิดความยั่งยืน
5. เป็นโครงการที่มุ่งเสริมสร้างความสามัคคี สันติสุข และสมานฉันท์ในชุมชน
6. เป็นโครงการที่สะท้อนถึงการมีจิตอาสาของเด็กและเยาวชนที่มีต่อการปกครองท้องถิ่น

ประเภทของโครงการ

1. การพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. การพัฒนาและเสริมสร้างธรรมาภิบาล
3. การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
4. การเสริมสร้างความเท่าเทียมทางเพศ
5. การเสริมสร้างสังคมสันติสุขและสมานฉันท์
6. การเสริมสร้างนวัตกรรมด้านการศึกษา
7. การเสริมคุณภาพชีวิต (ผู้พิการ ผู้สูงอายุ เด็ก และกลุ่มเปราะบาง ฯลฯ)
8. การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ท้องเที่ยว เกษตร และธุรกิจขนาดย่อม
9. การอนุรักษ์หรือต่อยอดสร้างสรรค์ ศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี
10. การบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม และสภาพภูมิอากาศ
11. การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาบริการสาธารณะ
12. อื่นๆ

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ

วันที่	กำหนดการ
ม.ค. - ก.พ. 64	ประชาสัมพันธ์โครงการ และรับสมัครเข้าร่วมโครงการแบบออนไลน์ทาง www.kpi.ac.th
24 มี.ค. 64	ประกาศผลทีมเด็กและเยาวชน (รอบแรก)
31 มี.ค. 64	ทีมเด็กและเยาวชนที่ผ่านการคัดเลือก (รอบแรก) ส่งไฟล์ PowerPoint นำเสนอโครงการตามหัวข้อที่สถาบันฯ กำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาทาง e-mail : kpnewgen@gmail.com
2 เม.ย. 64	ทีมเด็กและเยาวชนนำเสนอโครงการให้คณะกรรมการพิจารณาผ่านระบบออนไลน์ (Zoom)

วันที่	กำหนดการ
5 เม.ย. 64	ประกาศผลการคัดเลือกทีมเด็กและเยาวชน (รอบสอง) ทาง www.kpi.ac.th
21-23 เม.ย. 64	จัดอบรมทีมเด็กและเยาวชนเรื่องการเขียนโครงการ การบริหารความเสี่ยง และการประเมินผลโครงการ
30 เม.ย. 64	ทีมเด็กและเยาวชนส่งโครงการฉบับสมบูรณ์ให้กับสถาบันฯ เพื่อจัดทำสัญญา
1-31 พ.ค. 64	สถาบันฯ จัดทำสัญญาสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานให้แก่ทีมเด็กและเยาวชน (ไม่เกิน 50,000 บาท/โครงการ)
พ.ค. - ส.ค. 64	ทีมเด็กและเยาวชนดำเนินโครงการตามแผน
ก.ค. - ส.ค. 64	คณะกรรมการติดตามนิเทศโครงการและพิจารณาผลการดำเนินโครงการ
20 ก.ย. 64	ทีมเด็กและเยาวชนนำเสนอผลการดำเนินโครงการ และคณะกรรมการพิจารณาตัดสินรางวัล
ธ.ค. 64	พิธีมอบรางวัล KPI NEW GEN AWARD 2021

เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกโครงการ (100 คะแนน)

<p>ระดับความเป็นนวัตกรรม</p>	<p>เป้าหมายและผลกระทบของโครงการ</p>
<p>ความใหม่ (10 คะแนน)</p> <p>ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมในการจัดการ (10 คะแนน)</p> <p>การเพิ่มคุณค่า และมูลค่า (5 คะแนน)</p>	<p>ระดับความยากของการจัดการปัญหา (10 คะแนน)</p> <p>ผลกระทบเชิง สังคม/พื้นที่ (10 คะแนน)</p> <p>ตัวชี้วัดที่ชัดเจน/วัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม (5 คะแนน)</p>
<p>25 คะแนน</p>	<p>25 คะแนน</p>
<p>โอกาสในการขยายผล</p>	<p>ความร่วมมือ</p>
<p>ความยั่งยืนของโครงการ (15 คะแนน)</p> <p>ความสามารถในการขยายผลโครงการ (10 คะแนน)</p>	<p>การมีส่วนร่วมกับชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอื่นๆ (15 คะแนน)</p> <p>การมีส่วนร่วมของสมาชิกในทีม (10 คะแนน)</p>
<p>25 คะแนน</p>	<p>25 คะแนน</p>

เกณฑ์การประเมินผลงาน (100 คะแนน)

ผลการตัดสินรางวัล

จากผลการดำเนินโครงการและการนำเสนอผลงานของเยาวชนทั้ง 10 ทีม คณะกรรมการได้พิจารณาตัดสิน โดยใช้ตัวชี้วัดตามเกณฑ์การประเมินผลงานในหัวข้อที่ผ่านมา แบ่งรางวัลออกเป็น 3 ระดับ คือ

รางวัลผลงานระดับเหรียญทอง จำนวน 2 โครงการ ประกอบด้วย

- โครงการอนุรักษ์พิทักษ์คลองท่าแพ
ทีม The Youth Dreams
- โครงการ Buddy ต่างวัย
ทีม NL Children's Council and PW School

รางวัลผลงานระดับเหรียญเงิน จำนวน 3 โครงการ ประกอบด้วย

- โครงการเยาวชนชลบุรีร่วมใจ รักษ์ทะเล
ทีม Coral Ranger 3
- โครงการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นเวียงตาล จิตวิญญาณแห่งศาสตร์ดารุโอบราณ
ทีมสถานักเรียนโรงเรียนเวียงตาลพิทยาคม
- โครงการเยาวชนคนภูเก็ต ฟื้นฟูแนวปะการัง
ทีม Phuket Coral Protector

รางวัลผลงานระดับเหรียญทองแดง จำนวน 5 โครงการ ประกอบด้วย

- โครงการยุวศิลปินแดนดินนครพนม สัมผัสภูมิปัญญา ตระการตาฟ้อนหางนกยูง
ทีมยุวศิลปินถิ่นเวินพระบาท
- โครงการ "Save Life" 6 นาทีมีค่า ลดอัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำในแม่น้ำโขง
เขตพื้นที่ อ.บ้านแพง จ.นครพนม
ทีมแพงโขง
- โครงการมัคคุเทศก์น้อยออนทัวร์นานาชาติพันธุ์ (ไทย ลาว มอญ กะเหรี่ยง พม่า จีน ม้ง อังกฤษ)
ทีมเพชรทองผาภูมิ

- โครงการอนุรักษ์สืบสานการแสดงละครชาตรีตำบลบางปลา
ทีมเยาวชนเรารักบางปลา
- โครงการการจัดการขยะเพื่อสิ่งแวดล้อม
ทีม New Gen Develop

ดังมีรายละเอียดโครงการและผลงานที่จะกล่าวถึงในลำดับถัดไป

โครงการ
อนุรักษ์พิทักษ์คลองท่าแพ

ทีม The Youth Dreams

ชื่อทีมเยาวชน : The youth dreams
 ชื่อโครงการ : โครงการอนุรักษ์พิทักษ์คลองท่าแพ
 ชื่อโรงเรียน : โรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ
 เลขที่ 2 บ้านท่าแพใต้ ถนนท่าแพใต้ ตำบลปากแพรก
 อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : เทศบาลเมืองทุ่งสง
 ที่สนับสนุนการดำเนินงาน : เลขที่ 103 ถนนชนปรีดา ตำบลชะมาย อำเภอทุ่งสง
 จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่มาของโครงการ

คลองท่าแพ เป็นลำน้ำซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของแม่น้ำตรัง มีต้นน้ำอยู่ที่น้ำตกโยง น้ำตกวังปริง และคลองตาวไหลลงสู่คลองท่าแพ ทำให้คลองท่าแพมีขนาดใหญ่ขึ้นและไหลผ่านชุมชนต่างๆ ในอำเภอทุ่งสง ตั้งแต่ชุมชนบ้านเป็กมาจนกระทั่งถึงชุมชนท่าแพ คลองท่าแพเป็นลำน้ำสายสำคัญที่สมาชิกชุมชนใช้ประโยชน์ในการอุปโภคและบริโภค ตลอดจนหาเลี้ยงชีพโดยอาศัยแหล่งน้ำนี้เพื่อการหาปลา การปลูกผัก และการเลี้ยงสัตว์

ในอดีตช่วงฤดูฝน คลองท่าแพจะมีปริมาณน้ำมาก สามารถพายเรือเพื่อชมระบบนิเวศตามธรรมชาติของคลองท่าแพได้ แต่ในปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวประสบปัญหาหลายประการ เช่น การพังทลายของหน้าดินบริเวณริมตลิ่ง ทำให้ต้นไม้ใหญ่อายุนับร้อยปีที่อยู่บริเวณริมตลิ่งโค่นล้มลง เกิดน้ำป่าไหลหลาก และบางช่วงเวลาก็แห้งแล้งประมาณ 3 เดือน ซึ่งสร้างความเดือดร้อนให้แก่สมาชิกชุมชน จำนวน 390 ครัวเรือนในชุมชนท่าแพได้ และมีความรุนแรงมากที่สุดในรอบ 2 ปี

จากการวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าว พบว่า สาเหตุเกิดจากภัยพิบัติตามธรรมชาติ เช่น ปัญหาน้ำป่าไหลหลากทำให้ฝายชะลอน้ำในคลองท่าแพเกิดความเสียหาย ส่งผลให้ไม่สามารถชะลอและกักเก็บน้ำไว้ใช้ในช่วงที่มีปริมาณน้ำลดลงได้ ซึ่งการเกิดอุทกภัยที่ผ่านมา เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการพังทลายของหน้าดินอย่างรุนแรงและทำให้สภาพแวดล้อมบริเวณดังกล่าวเสื่อมสภาพลง

ดังนั้น เพื่อแก้ไขและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าวซ้ำอีก จึงมีความจำเป็นจะต้องสร้างฝาย จำนวน 1 ฝายอย่างเร่งด่วนเพื่อให้คนในชุมชน รวมถึงคนในเทศบาลมีน้ำใช้ตลอดปี การดำเนินงานจะเริ่มจากการจัดทำสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์คลองท่าแพ ลำดับถัดมาจะจัดอบรมเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดความตระหนักและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและลำดับสุดท้ายจะร่วมกันปลูกหญ้าแฝก ป้องกันการกัดเซาะของดิน เพื่อความอุดมสมบูรณ์ของดินและร่วมกันสร้างฝายชะลอน้ำที่มีประสิทธิภาพ สามารถชะลอและกักเก็บน้ำไว้ใช้ได้ตลอดปี

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมบริเวณคลองท่าแพให้กลับมา มีความสมบูรณ์ดังเดิม สามารถชะลอน้ำในฤดูน้ำหลากและกักเก็บไว้ใช้ในช่วงที่มีปริมาณน้ำลดลง
2. เพื่อให้เด็ก เยาวชน และสมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พิทักษ์คลองท่าแพ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1

ทีมเด็กและเยาวชน The youth dreams เริ่มลงพื้นที่ในเดือนมิถุนายน 2564 เพื่อสำรวจระบบนิเวศบริเวณคลองท่าแพ โดยได้รับความเมตตาจากพระอธิการคำนึ่ง ญาณโสภโณ เจ้าอาวาสวัดท่าแพ และ คุณวันเพ็ญ จันทร์ทิพย์ ประธานชุมชนท่าแพได้ ในการให้ข้อมูลเบื้องต้น

จากการสำรวจพบว่าฝ่ายชะลอน้ำบริเวณคลองท่าแพ ได้รับความเสียหายจากการถูกน้ำซัดจนพังเหลือแค่ซากของฝ่ายบริเวณริมตลิ่งของคลองท่าแพยังถูกน้ำป่ากัดเซาะจนทำให้ต้นไม้ใหญ่อายุนับร้อยปีของชุมชนท่าแพได้โค่นล้มลงมาจำนวนหลายต้น การกัดเซาะตลิ่งนี้ส่งผลให้ทางน้ำบริเวณคลองท่าแพมีการเปลี่ยนแปลงอีกด้วย

ขั้นตอนที่ 2

จัดทำสื่อและลงพื้นที่เพื่อประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้สนใจเข้าร่วมเป็นเครือข่ายเพจ “อนุรักษ์ทัศนียภาพคลองท่าแพ” และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสร้างฝายชะลอน้ำตามแนวพระราชดำริ ในระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม 2564 ประกอบด้วย ชุมชนและหน่วยงาน ดังนี้ ชุมชนท่าแพใต้ ชุมชนท่าแพเหนือ เทศบาลเมืองทุ่งสง โรงเรียนทุ่งสง โรงเรียนสตรีทุ่งสง โรงเรียนทุ่งสงวิทยา ศูนย์การศึกษาอนุเคราะห์และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอทุ่งสง วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ (เอสเทค) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ไล่ใหญ่ และ บริษัท ผาทองทุ่งสง จำกัด

ขั้นตอนที่ 3

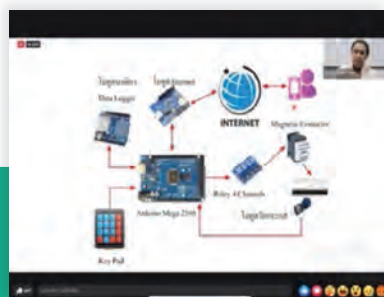
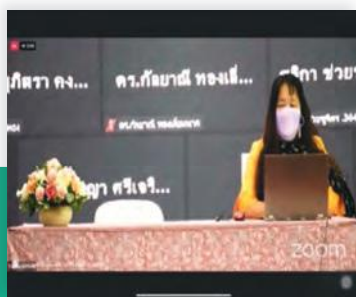
จัดอบรมให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ โดยใช้การอบรมในรูปแบบออนไลน์ผ่าน Facebook live มีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน 335 คน ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ (เดิมกำหนดไว้ 100 คน) ทั้งนี้ ได้รับความอนุเคราะห์จากคณาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช สไลใหญ่ทำหน้าที่เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จากโครงการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- หัวข้อเรื่อง “ถ่ายทอดการวิจัยและพัฒนาอาหารพื้นบ้านตามสายน้ำคลองท่าแพ จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อให้เกิดมูลค่าหลักเศรษฐกิจพอเพียง” โดย อาจารย์จันทิรา ภูมา
- หัวข้อเรื่อง “การพัฒนาระบบสารสนเทศ ภูมิศาสตร์ อาหารพื้นบ้านตามสายน้ำคลองท่าแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช” โดย ดร.กัลยาณี ทองเลี่ยมภาค
- หัวข้อเรื่อง “การใช้ประโยชน์ของหญ้าแฝกและทำความรู้จักต้นไม้ริมคลองด้วยระบบคิวอาร์โค้ด” โดย ดร.อภิชัย จันทร์อุดม
- หัวข้อเรื่อง “การใช้เทคโนโลยี IOT กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม” โดย อาจารย์สรายุพงศ์ หนูยิ้มชัย
- หัวข้อเรื่อง “การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำที่คลองท่าแพ” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นุชชากร คงยะฤทธิ และอาจารย์ธรินทร์ วัฒนโยธิน

ขั้นตอนที่ 4

จัดกิจกรรมทำฝายชะลอน้ำและปลูกหญ้าแฝก ในระหว่างวันที่ 30 สิงหาคม - 2 กันยายน 2564 โดยจัดแบ่งการทำงาน ดังนี้

วันที่ 30 สิงหาคม 2564 พิธีเปิดโครงการอนุรักษ์พิทักษ์คลองท่าแพ โดยมี นายวัชระ วสุนธราภิวัฒก์ รองนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองทุ่งสง เป็นประธานในพิธี ร่วมด้วย พระอธิการคำนึ่ง ญาณโสภโณ เจ้าอาวาสวัดท่าแพ คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองทุ่งสง สมาชิกเทศบาลเมืองทุ่งสง หัวหน้าส่วนราชการเทศบาลเมืองทุ่งสง ผู้จัดการบริษัท ผาทองทุ่งสง อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง คณะผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล ประธานชุมชนต่าง ๆ คณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ไล่ใหญ่ และคณะครูระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลวัดท่าแพ ให้เกียรติเข้าร่วมในพิธีเปิดโครงการอนุรักษ์พิทักษ์คลองท่าแพ ณ คลองท่าแพชุมชนท่าแพใต้

วันที่ 31 สิงหาคม 2564 จัดทำกิจกรรมสร้างฝายชะลอน้ำ โดยมีแกนนำเยาวชน และทีมสนับสนุนของโครงการอนุรักษ์พันธุศาสตร์คลองท่าแพ คณะครูระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ ตัวแทนนักเรียนโรงเรียนทุ่งสง และนักเรียนตำรวจชายแดน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม

วันที่ 1 กันยายน 2564 จัดทำฝายชะลอน้ำโดยมีแกนนำและทีมสนับสนุนของโครงการอนุรักษ์พันธุศาสตร์คลองท่าแพ นักเรียนโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 คณะผู้บริหารท้องถิ่น นักเรียนโรงเรียนสตรีทุ่งสง และนักเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมตั้งแต่เวลา 9.00-15.00 น.

วันที่ 2 กันยายน 2564 จัดทำฝายชะลอน้ำ และปลูกหญ้าแฝก โดยมีแกนนำและทีมสนับสนุนของโครงการอนุรักษ์พันธุศาสตร์คลองท่าแพ คณะครูระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมเทศบาลวัดท่าแพ ชาวบ้านในชุมชนท่าแพเหนือและชุมชนท่าแพใต้ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม

ผลผลิตของโครงการ

- ผู้เข้าร่วมการอบรม จำนวน 100 คน
- หญ้าแฝก จำนวน 500 ต้น เพื่อป้องกันการกัดเซาะหน้าดิน
- ฝายชะลอน้ำ จำนวน 1 ฝาย เพื่อชะลอน้ำในช่วงฤดูน้ำหลากและกักเก็บน้ำไว้ใช้ในช่วงที่มีปริมาณน้ำลดลง

ผลลัพธ์ของโครงการ

- ครั้วเรือนในชุมชนท่าแพใต้ 390 ครั้วเรือน มีน้ำใช้อย่างเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคตลอดปี
- เด็กและเยาวชน ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พิทักษ์คลองท่าแพให้คงอยู่กับชุมชนต่อไป

แนวทางการพัฒนาโครงการให้เกิดความยั่งยืน

- มีการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อการขยายพันธุ์และเสริมสร้างระบบนิเวศภายในบริเวณลำคลองให้อุดมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- เสริมสร้างเครือข่ายให้ประชาชนและคนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากขึ้น

งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน : รวม 81,500 บาท แบ่งเป็น

- งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพระปกเกล้า 36,500 บาท
- งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลเมืองทุ่งสง 15,000 บาท
- งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากบริษัทผาทองทุ่งสง จำกัด 30,000 บาท

แกนนำเยาวชน

นายรพีพัฒน์ เสถียร

ประธานของโครงการ

นางสาวอรดา จันทร์ไชยแก้ว
 นางสาวจตุรพร ตั้งประสมสุข
 นายปรียากร ศิริโอภาส
 นางสาวสิรินดา เปรมมณี

เลขานุการของโครงการ
 เหมัญญิกของโครงการ
 ปรึกษามของโครงการ
 สมาชิกของโครงการ

ผู้ประสานงานโครงการ

นางสาววัฒนนิยา ทองแผ้ว
 นางสาวขวัญกมล ภูมิเวทย์พงษ์
 นางสาวจิณัฐภา ชูเกิด

ที่ปรึกษาโครงการ

นายโชคดี อีววังโส ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมเทศบาลวัด
 ท่าแพ

ทีมสนับสนุน

นายปฏิภาณ จงมานะสกุล
 นายปฏิพงษ์ หนูคง
 นางสาวพนิดา สิทธิดำรง
 นายธีระพงษ์ น้อยคล้าย
 นางสาวปาไลตา รัตนบุรี
 นางสาวณัฐนิชา สุดถนอม
 นางสาวรัตติญา ลีมีสกุล
 นางสาวอรนันท์ จันทร์ไชยแก้ว
 เด็กชายติณณภพ ศรีวัช
 เด็กหญิงราชาวรฎี ลักษณะ

นายปิยะพงษ์ ไตเวเจียว
 นายกรกฏ วิพลชัย
 นางสาวลลิตาธิญา รัตนพันธ์
 นางสาวญาณนิษา ธรรมโชติ
 นางสาวรัญญา พงษ์ทิพย์
 นางสาวณิชานาฏ ทับเที่ยง
 นางสาวกฤตพร ชูศรี
 นายฉัตรดนัย ยมมา
 เด็กหญิงกฤติมา ส่งบำเพ็ญ
 เด็กหญิงชุมพูนุท วราภรณ์

การประชาสัมพันธ์

"ผาขจรคลอน้ำ" ของพ่อทำง่าย ประหยัด ชั่งชั่ง

โครงการอนุรักษ์พันธุศาสตร์คลองทำแพ
โดยทีมเยาวชน **The youth dreams**

โรงเรียนมัธยมเทศบาลร้อยห้าพัน เขตเทศบาลเมืองทุ่งสง

ขอเชิญร่วมทำผาขจรคลอน้ำ
ณ คลองทำแพ ชุมชนทำแพเหนือ
เทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง
จังหวัดนครศรีธรรมราช
วันที่ 30 สิงหาคม – 2 กันยายน 2564

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของทีมงานแนวพระราชดำริ

SCAN เพื่อเข้าชม

“เรื่องราวโครงการอนุรักษ์พันธุศาสตร์คลองทำแพ”

โครงการอนุรักษ์พันธุศาสตร์คลองทำแพ
โดยทีมเยาวชน **The youth dreams**

โรงเรียนมัธยมเทศบาลร้อยห้าพัน เขตเทศบาลเมืองทุ่งสง

พบกับคณะอาจารย์จาก
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
โครงการอนุรักษ์พันธุศาสตร์คลองทำแพ

- นางสาวณิชากร วัฒนศิริ**
* ภาควิชาศิลปวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- นางสาวณิชากร วัฒนศิริ**
* ภาควิชาศิลปวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- นายสุวิทย์ วัฒนศิริ**
* ภาควิชาศิลปวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- นายสุวิทย์ วัฒนศิริ**
* ภาควิชาศิลปวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- นายสุวิทย์ วัฒนศิริ**
* ภาควิชาศิลปวัฒนธรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

สำหรับผู้ที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับ
ประกาศนียบัตร
ตามเงื่อนไขของโครงการ

ผู้ดำเนินรายการ

ทีมเยาวชน THE YOUTH DREAMS

โครงการอนุรักษ์พันธุศาสตร์คลองทำแพ
โดยทีมเยาวชน **The youth dreams**

โรงเรียนมัธยมเทศบาลร้อยห้าพัน เขตเทศบาลเมืองทุ่งสง

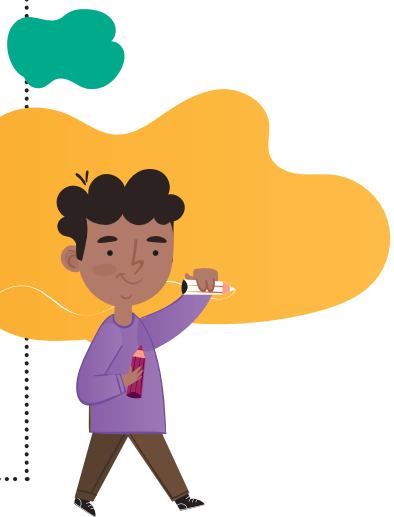
ขอเชิญชวนนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ที่สนใจในกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตลอดจนทำแพ ร่วมรับนิทรรศการตลอดประชาสัมพันธ์ทางสื่อ

คณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
ริจาคทุนสนับสนุนค่าใช้จ่าย ในวันที่ 28 สิงหาคม 2564

เปิดรับสมัครเข้าร่วมโครงการ
วันที่ 21 – 27 สิงหาคม 2564

สำหรับผู้ที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับ
ประกาศนียบัตร

สำนักงานส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
KPI NEW GEN

โครงการ Buddy ทำด้วย

ทีม NL Children's Council
and PW School

ชื่อทีมเยาวชน : NL Children’s Council and PW School
ชื่อโครงการ : โครงการ Buddy ต่างวัย
ชื่อโรงเรียน : โรงเรียนพระซองสามัคคีวิทยา
เลขที่ 93 หมู่ 4 ตำบลพระซอง อำเภอนาแก
จังหวัดนครพนม 48130

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : องค์การบริหารส่วนตำบลนาเสียง
ที่สนับสนุนการดำเนินงาน : เลขที่ 3 หมู่ 11 ตำบลนาเสียง อำเภอนาแก
จังหวัดนครพนม 48130

ที่มาของโครงการ

จากสถิติปี 2562 ประเทศไทยมีประชากรสูงอายุ 11.6 ล้านคน ในขณะที่คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.) คาดการณ์ไว้ว่า ตั้งแต่ปี 2566 จะมีประชากรอายุเกิน 60 ปี เพิ่มขึ้นปีละประมาณ 1 ล้านคน ซึ่งหมายความว่าอีก 20 ปีข้างหน้า จะมีผู้สูงอายุมากถึง 20 ล้านคน หรือ 1 ใน 5 ของประชากรทั้งหมดในประเทศไทยเมื่อเทียบกับอัตราการเกิดของเด็กในปัจจุบัน สำหรับเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนพระซองสามัคคีวิทยา 5 ตำบล พบว่า

มีผู้สูงอายุทั้งหมด 3,728 คน คิดเป็นร้อยละ 14.38 ของจำนวนประชากรในพื้นที่ และมีแนวโน้มว่าจะมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นทุกปี ในจำนวนนี้เป็นผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่โดยลำพังจำนวน 1,186 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.81 ของจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด ซึ่งเมื่อเทียบกับช่วงครึ่งทศวรรษที่ผ่านมา พบว่ามีผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่เพียงลำพังเพิ่มขึ้น 731 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 61.63 และเป็นกลุ่มที่ขาดการดูแลจากบุตรหลาน

สำหรับการอยู่ลำพังของผู้สูงอายุมีสาเหตุมาจากไม่มีบุตรหลานที่เป็นเครือญาติโดยตรง แต่ยังมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองและได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุทำให้สามารถดำเนินชีวิตไปได้ในแต่ละวัน ผู้สูงอายุบางรายอาศัยอยู่กับบุตรหลาน แต่ด้วยภาระหน้าที่ทำให้ไม่สามารถดูแลผู้สูงอายุได้อย่างเต็มที่ จึงเปรียบเสมือนการปล่อยปละละเลย และ

บางรายบุตรหลานเดินทางไปทำงานต่างถิ่นปล่อยให้ผู้สูงอายุอยู่บ้านเพียงลำพัง แล้วส่งค่าใช้จ่ายมาให้ในแต่ละเดือนแทนการอยู่ดูแลผู้สูงอายุ

เมื่อก้าวเข้าสู่วัยผู้สูงอายุประสิทธิภาพในการทำงานของร่างกายจะลดลง เป็นวัยที่สมควรได้รับการดูแลและช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านอย่างทั่วถึง ทางกลุ่มได้เล็งเห็นความสำคัญ จึงได้มีความคิดริเริ่มในการจัดกิจกรรมBuddyต่างวัย โดยการให้เด็กและเยาวชนได้จับคู่กับผู้สูงอายุเพื่อเข้าไปพูดคุย ให้คำแนะนำ เข้าไปให้คาปรึกษา รวมถึงเข้าไปจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตใจของผู้สูงอายุให้ดียิ่งขึ้นซึ่งจะทำให้ผู้สูงอายุ

ที่อยู่เพียงลำพังได้รับการดูแลและช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงและมีสุขภาพจิตใจที่ดีขึ้นเปรียบเสมือนผู้สูงอายุได้อยู่กับบุตรหลานของตนเอง เป็นผู้สูงอายุที่มีความสุขอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์โครงการ

เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วมในการดูแลและช่วยเหลือผู้สูงอายุให้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงและสุขภาพจิตใจที่ดีขึ้น

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1 จัดประชุมทีมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ

จัดประชุมแกนนำเยาวชน จำนวน 5 คน และสมาชิกทีมสนับสนุน จำนวน 20 คน ในวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2564 เวลา 08.30 น. – 12.00 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียน พระซองสามัคคีวิทยา เพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม Buddy ต่างวัย และจัดตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วย ฝ่ายเลขานุการ ฝ่ายเหรียญฉีก ฝ่ายปฏิคม และ ฝ่ายโสต เพื่อรับผิดชอบงานในแต่ละส่วน

ขั้นตอนที่ 2 ประกาศรับสมัครเด็กและเยาวชนเข้าร่วมโครงการ

ประกาศรับสมัครเด็กและเยาวชนเข้าร่วมโครงการเพื่อเข้าร่วมทำกิจกรรมกับโครงการ โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายของโรงเรียน โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมหน้าเสาธง และสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ระหว่างวันที่ 21-24 มิถุนายน พ.ศ.2564 และให้เด็กและเยาวชนกรอกข้อมูลของตนเองและกรอกข้อมูลคู่บัดดี้ต่างวัยที่ตนเองเลือกผ่าน Google Form พร้อมประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ รวมถึงขอความร่วมมือจาก ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนในการสนับสนุนการลงพื้นที่ดำเนินโครงการของบุตรหลาน

ขั้นตอนที่ 3 จัดการอบรมเรื่องการดูแลผู้สูงอายุให้กับเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ

แกนนำเยาวชน สมาชิกทีมสนับสนุน และเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการรวม 105 คน เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้และแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นการอบรมออนไลน์ผ่าน Google Meet โดยได้รับเกียรติจากท่านนายกสมพงษ์ ไชยศรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาเลียง เป็นประธานในพิธีเปิดการอบรม และได้รับความอนุเคราะห์วิทยากรจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาเลียง

ขั้นตอนที่ 4 จัดทำนวัตกรรมเพื่อการดูแลผู้สูงอายุ คือ “ยางยืดเพิ่มกำลัง” และ “ผ้าขูดนวดฝ่าเท้า” และเรียนรู้การใช้งานนวัตกรรม “เครื่องลูกลิ้งแบบย่นแรงสำหรับผู้สูงอายุ”

ทีมเยาวชนทั้ง 105 คน ร่วมกันจัดทำนวัตกรรมเพื่อการดูแลผู้สูงอายุ ประกอบไปด้วย “ยางยืดเพิ่มกำลัง” และ “ผ้าขูดนวดฝ่าเท้า” และเรียนรู้การใช้งานนวัตกรรม “เครื่องลูกลิ้งแบบย่นแรงสำหรับผู้สูงอายุ” ในรูปแบบออนไลน์ผ่าน Google Meet

ขั้นตอนที่ 5 ประชุมเชิงปฏิบัติการวางแผนและออกแบบคู่มือการปฏิบัติงาน Buddy ต่างวัย

ทีมเยาวชนทั้ง 105 คน ประชุมร่วมกันในรูปแบบออนไลน์ผ่าน Google Meet ในวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ.2564 เวลา 16.30 - 18.00 น. เพื่อออกแบบคู่มือการปฏิบัติงาน Buddy ต่างวัย ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการลงพื้นที่ปฏิบัติงานดูแลผู้สูงอายุต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 เด็กและเยาวชนลงพื้นที่ทำกิจกรรมร่วมกับผู้สูงอายุซึ่งเป็นคู่ Buddy

ทีมเยาวชนลงพื้นที่ปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้เป็นเวลา 4 สัปดาห์ติดต่อกัน หรือประมาณ 20 ครั้ง ในช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2564 โดยกำหนดให้แต่ละคนบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ลงในคู่มือการปฏิบัติงาน Buddy ต่างวัย เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาในการลงพื้นที่ปฏิบัติงาน เยาวชนจะให้ผู้สูงอายุทำแบบประเมินผลความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมตามโครงการ

ขั้นตอนที่ 7 ประชุมสรุปผลการดำเนินโครงการ

เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการร่วมสรุปกิจกรรมที่ทำ ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข ข้อเสนอแนะ รวมถึงสะท้อนความรู้สึก ความประทับใจที่ได้รับระหว่างการลงพื้นที่ทำกิจกรรมร่วมกับผู้สูงอายุ

ผลผลิตของโครงการ

- มีเยาวชนและผู้สูงอายุเข้าร่วมโครงการ จำนวน 105 คู่ รวมเป็น 210 คน
  1. เด็กและเยาวชน 105 คน เป็นชาย จำนวน 24 คน หญิง จำนวน 81 คน อายุต่ำสุด 14 ปี และสูงสุด 18 ปี
  2. ผู้สูงอายุ จำนวน 105 คน เป็นชาย จำนวน 19 คน หญิง จำนวน 86 คน อายุเฉลี่ย 69 ปี อายุต่ำสุด 60 ปี และสูงสุด 92 ปี เป็นผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่เพียงลำพัง จำนวน 58 คน อยู่ลำพังเป็นคู่สามีภรรยา จำนวน 24 คน และเป็นผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่เพียงลำพังโดยมีบุตรหลานส่งเงินมาให้ แทนการดูแลในแต่ละเดือน จำนวน 23 คน
- จัดอบรมเรื่องการดูแลผู้สูงอายุให้กับเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ 1 ครั้ง
- ผลิตอุปกรณ์เพื่อการดูแลผู้สูงอายุ คือ “ยางยืดเพิ่มกำลัง” และ “ผ้าขวดนวดฝ่าเท้า” อย่างละ 105 ชิ้น รวมทั้งหมด 210 ชิ้น

- เสริมการเรียนรู้เรื่องการใช้งานนวัตกรรม “เครื่องลუნึ่งแบบย่นแรงสำหรับผู้สูงอายุ” 1 ครั้ง
- ผลิตคู่มือการปฏิบัติงาน Buddy ต่างวัย จำนวน 105 เล่ม
- ผู้สูงอายุที่อยู่ลำพัง จำนวน 105 คนได้รับการดูแลและช่วยเหลือจากเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ

ผลลัพธ์ของโครงการ

- ผู้สูงอายุที่อยู่เพียงลำพัง จำนวน 105 คน ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง ส่งผลให้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงและสุขภาพจิตใจที่ดีขึ้น
- ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 98.8 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม
- เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการมีส่วนร่วมในการดูแลและช่วยเหลือผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด แสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนมีความกตัญญูกตเวที มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสาธารณะ และรู้จักช่วยเหลือคนในสังคมเดียวกันเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ เยาวชนยังได้มีโอกาสนในการดูแลและพัฒนาถิ่นกำเนิด ส่งผลให้เกิดความรัก ห่วงเห่น และดูแลถิ่นกำเนิดของตนเองมากยิ่งขึ้น รวมทั้งยังได้ฝึกฝนเรื่องการวางแผน กระบวนการทำงานเป็นทีม และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานในสถานการณ์จริง ก่อเกิดเป็นองค์ความรู้และประสบการณ์ที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

แนวทางการพัฒนาโครงการให้เกิดความยั่งยืน

โครงการ Buddy ต่างวัย มีแนวทางในการพัฒนาต่อยอดให้เกิดความยั่งยืนในอนาคต โดยจะดำเนินการส่งต่อกิจกรรมแบบรุ่นสู่รุ่น โดยเยาวชนรุ่นแรกจะเป็นแกนนำต้นแบบ และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง ซึ่งมีกำหนดจัดกิจกรรมในทุกภาคเรียน ไม่น้อยกว่า 1 รุ่น จนกว่าจะครอบคลุมผู้สูงอายุในพื้นที่

นอกจากนี้ จะส่งต่อโครงการให้กับสภาเด็กและเยาวชนตำบลนาเลียง และสภานักเรียนโรงเรียนพระของสามัคคีวิทยา โดยกำหนดเป็นนโยบายและคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าเป็นผู้บริหารหรือสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนตำบลนาเลียง ต้องทำความดีจิตอาสาโดยการเข้าร่วมโครงการ Buddy ต่างวัย และดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติงาน Buddy ต่างวัย ไม่น้อยกว่า 1 เดือน สำหรับสภานักเรียนโรงเรียนพระของสามัคคีวิทยา ได้กำหนดให้จัดกิจกรรมรับน้องชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของทุกปี โดยการเข้าร่วมโครงการ Buddy ต่างวัย และดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติงาน Buddy ต่างวัย ไม่น้อยกว่า 1 เดือน เช่นเดียวกัน

อีกทั้งจะมีการขยายเครือข่ายไปสู่สถานศึกษาอื่น ๆ ในพื้นที่ มีการเผยแพร่ข้อมูลการจัดกิจกรรมและสนับสนุนให้จัดกิจกรรมขึ้นในสถานศึกษานั้น ๆ ให้ครอบคลุมสถานศึกษาในเครือข่ายพระของ นาเลียง ไม่น้อยกว่า 5 โรงเรียนจากทั้งหมด 10 โรงเรียน

งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน รวม 63,725 บาท แบ่งเป็น

- จากสถาบันพระปกเกล้า 49,725 บาท
- จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 7,000 บาท
- จากสภาเด็กและเยาวชนตำบลนาเลียง 7,000 บาท
- จากโรงเรียนพระของสามัคคีวิทยา 10,000 บาท

แกนนำเยาวชน

นายอนิรุฒิ พงษ์พัฒน์
 นางสาวอภิญา บัวนาค
 นางสาวจินตนา พ่อสิงห์
 นายจิรายุทธ พุทธิโก
 นางสาวนิชาภัทร พรหมพันห้า

หัวหน้าโครงการ
 เลขานุการโครงการ
 เกร์ญญิกโครงการ
 สมาชิกโครงการ
 ปฏิคมโครงการ

ผู้ประสานงานโครงการ

นายพนมพร พรหมพ่อ
 นางนงครักษ์ พ่อบุตรดี

ที่ปรึกษาโครงการ

นายสมพงษ์ ไชยศรี
 นายธนู เจริญรัตน์

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาเลียง
 ผู้อำนวยการโรงเรียนพระของสามัคคีวิทยา

ทีมสนับสนุน

นายเจษฎา อินธิแสง
 นายนันทภพ คาคนข้อง
 นายวิศรุต ปารีพันธ์
 นายสุภัทรพล อินปากดี
 นางสาวจันทร์จิรา การรัตน์
 นางสาวณัชชา เห่งอำสุวรรณ
 นางสาวพรทิพย์ หาญทองชัย
 นางสาวลัดดาวลัย เวินเมหา
 นางสาวสุวิตตา พ่อวงศ์
 นางสาวอมรลัคนา ลือแก้วมา

นายณัฐภูมิ เพียรชัยภูมิ
 นายวันเฉลิม ไชยตันเทือก
 นายศริมงคล จันทะวงศ์
 นางสาวกนกวรรณ บริโป
 นางสาวจุฬาลักษณ์ โคตรรวงษา
 นางสาวประภัสสร ผลากาษาจัน
 นางสาวภัทรวราดี จาปาเรือง
 นางสาวสุพัตตรา อัดฮาด
 นางสาวอภิญา เฝียงสูงเนิน
 นางสาวอุษา พรหมลั้ง

การประชาสัมพันธ์

คณะกรรมการดำเนินโครงการ Buddy ต่างวัย ได้จัดทำ Facebook Page ในชื่อว่า “Buddyต่างวัย” เพื่อใช้เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับทางโครงการ และใช้เป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่ทางโครงการได้จัดทำขึ้น

SCAN เพื่อเข้าชม
“โครงการbuddyต่างวัย”

**โครงการ
เยาวชนชลบุรีร่วมใจ รักษ์ทะเล**

ทีม Coral Ranger 3

ชื่อทีมเยาวชน : **Coral Ranger 3**
 ชื่อโครงการ : **โครงการเยาวชนชลบุรีร่วมใจรักษ์ทะเล**
 ปีงบประมาณ 2564
 ชื่อโรงเรียน : **พสุธาหหลวงวิทยา**
 เลขที่ 120 หมู่ที่ 4 ถนนอโงแลนด ตำบลพสุหลวง
 อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี 20180

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น **องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี**
 ที่สนับสนุนการดำเนินงาน : **เลขที่ 333/555 หมู่ที่ 3 ถนนนารถมนตเสวี 1**
ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 20000

ที่มาของโครงการ

ระบบนิเวศแนวปะการังบริเวณหาดประภาคาร แหลมแสนสาร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีพื้นที่ 112 ไร่ประกอบไปด้วยปะการังหลากหลายชนิด เช่น ปะการังเขากวาง ปะการังก้อน ปะการังสมอง ปะการังแผ่นตั้ง ปะการังแผ่นนอน ปะการังฟุ่มไม้ เป็นต้น และมีสิ่งมีชีวิตใต้ท้องทะเลมากมายอาศัยอยู่ ทั้งสัตว์ที่อาศัยอยู่ตามพื้นท้องทะเลเช่น ดาวทะเล ดาวหมอน ทาก ปลิง หอยเม่นและปลาชนิดต่างๆ เช่น ปลาการ์ตูน ปลาผีเสื้อลายแปดเส้น ปลาเก๋า ฉลามทราย เป็นต้น ความอุดมสมบูรณ์เหล่านี้ทำให้มีแหล่งอาหารที่สมบูรณ์และยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของหมู่บ้านช่องแสนสารรวมไปถึงจังหวัดชลบุรี ต่อมาพบว่าเกิดการฟอกขาวและปะการังเสื่อมโทรมแตกหักเสียหายคิดเป็นพื้นที่ 20% เท่ากับ 22 ไร่ ซึ่งมีผลทำให้แหล่งเพาะพันธุ์แหล่งที่อยู่อาศัย แหล่งหลบภัยโดยธรรมชาติหายไป

จากการวิเคราะห์พบว่าสาเหตุของปัญหาดังกล่าวเกิดจากอุณหภูมิสูงขึ้นอันเนื่องมาจากภาวะโลกร้อนปะการังอาศัยอยู่ในบริเวณที่น้ำทะเลลึกมีอุณหภูมิ 18 ถึง 31 องศาเซลเซียส หลายปีมานี้ ในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนมิถุนายน อุณหภูมิ น้ำทะเลจะมากกว่า

31 องค์การสหประชาชาติ ทำให้ปะการังเกิดการฟอกขาวและตายในที่สุด สาเหตุอีกประการหนึ่งคือเกิดพายุและคลื่นลมรุนแรงในช่วงมรสุมพายุและคลื่นลมแรงเหล่านี้ทำให้ปะการังแตกหักเสียหายและตายในที่สุด

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงมีการฟื้นฟูปะการังโดยการย้ายปลอกด้วยอุปกรณ์เรือแหวน 3 ซึ่งใช้แปลงปลอกปะการังที่ทำจากท่อพีวีซีในการฟื้นฟูปะการังที่เสียหายบริเวณหาดประภาคารให้ระบบนิเวศแนวปะการังมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมเป็นแหล่งเพาะพันธุ์แหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตใต้ท้องทะเลต่อไป

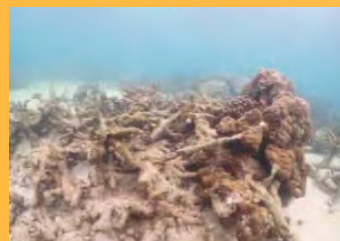
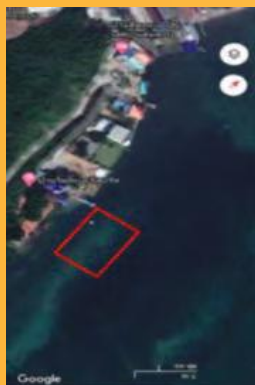
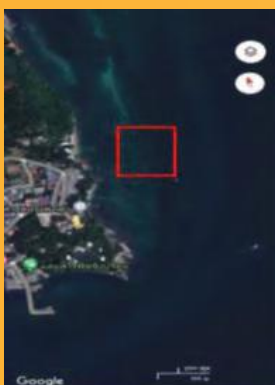
วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อฟื้นฟูแนวปะการังในบริเวณหาดประภาคารแหลมแสนสาร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อสร้างเครือข่ายในการอนุรักษ์และฟื้นฟูปะการัง

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1 สำรวจพื้นที่

สำรวจพื้นที่ที่เสียหายของระบบนิเวศแนวปะการัง 22 ไร่ /กำหนดพื้นที่ในการฟื้นฟู จัดหาทีมพันธุ์ และย้ายปลอกปะการัง ในวันที่ 4 พฤษภาคม 2564 โดยนักสำรวจจำนวน 12 คน

ภาพความเสียหายของปะการัง อันเนื่องมาจากคลื่นลม พายุ และการฟอกขาว

ขั้นตอนที่ 2 เตรียมอุปกรณ์

จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับการฟื้นฟูปะการัง ในวันที่ 5-17 พฤษภาคม 2564

- จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การฟื้นฟูปะการัง ในระหว่างวันที่ 5 พฤษภาคม 2564
- ตัดท่อ PVC เพื่อนำมาประกอบแปลงเพาะปลูกปะการัง จำนวน 60 แปลง ในวันที่ 5-17 พฤษภาคม 2564 แบ่งได้ ดังนี้
- ตัดท่อ PVC ขนาด 13.5 มิลลิเมตร สำหรับทำส่วนของเรือนแหวน 840 อัน

ขั้นตอนที่ 3 ดำน้ำลงปลูกปะการัง

ทีม coral ranger 3 ได้จัดจ้งนักดำน้ำ 2 คน ร่วมกับเจ้าหน้าที่มูลนิธิกิจกรรมวิทยาศาสตร์ทางทะเลและการอนุรักษ์ และเจ้าหน้าที่แหล่งเรียนรู้ซึ่งเป็นทีมสนับสนุนรวมเป็น 5 คน อีกทั้งได้เชิญเจ้าของรีสอร์ทซึ่งเป็นเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรมปลูกปะการังจำนวน 60 แปลง โดยปฏิบัติตามระเบียบและประกาศของจังหวัดชลบุรีเรื่องสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อ Covid 19 อย่างเคร่งครัด

ขั้นตอนที่ 4 สรุปและประเมินผล

ทีม Coral Ranger 3 และอาจารย์ที่ปรึกษา ร่วมกันสรุปและประเมินผลโครงการในระหว่างวันที่ 17-20 สิงหาคม 2564

การแต่งกิ่งพันธุ์ปะการังและนำกิ่งพันธุ์ปะการังใส่เรือนแหวน

การนำกิ่งพันธุ์ปะการังในเรือนแหวนบรรจุลงแปลงปลูกปะการัง

การเคลื่อนย้ายแปลงปลูกปะการังลงไปในพื้นที่ฟื้นฟู

ภาพแปลงปะการังบริเวณแหลมสารวิลล่า

ภาพแปลงปะการังบริเวณภูตชะวันรีสอร์ท

ผลพลักของโครงการ

ย้ายปลูกปะการัง 60 แปลง จำนวน 840 กิ่ง โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ส่วนคือ

- ทีม Coral Ranger 3 และจิตอาสามูลนิธิ รับผิดชอบดำเนินการจำนวน 30 แปลง ในช่วง มิ.ย. - ก.ค. 64
- นักเรียนและครูในสังกัด อบจ.ชลบุรี รับผิดชอบดำเนินการจำนวน 20 แปลง ในช่วงเดือน ก.ค. 64
- ชุมชนและรีสอร์ทที่เข้าร่วม รับผิดชอบดำเนินการจำนวน 10 แปลง ในช่วง มิ.ย. - ก.ค. 64

มีเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรม มากกว่า 15 เครือข่าย ประกอบด้วย

- มูลนิธิกิจกรรมวิทยาศาสตร์ทางทะเลและการอนุรักษ์
- คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- บริษัททีไอที
- โรงเรียนชุมพลทหารเรือ
- กองการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
- แสมสารวิวแคมป์
- ภูตะวันรีสอร์ทแอนด์แคมป์
- รีสอร์ทบ้านริมทะเล
- จิตอาสาฟื้นฟูและอนุรักษ์แนวปะการัง
- โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี 11 โรงเรียน จำนวนสมาชิกเข้าร่วมเครือข่าย มากกว่า 1400 คน

ผลลัพธ์ของโครงการ

จากการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องของทีม Coral Ranger ตั้งแต่รุ่นที่ 1 จนถึงรุ่นปัจจุบันซึ่งเป็นรุ่นที่ 3 ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจนในหลายด้าน ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ จากการทำฟื้นฟูปะการังบริเวณหาดประภาคารแหลมแสมสาร รวมถึงมีการเผยแพร่ความรู้ข่าวสาร และปลูกฝังจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล โดยชุมชนมหาวิทยาลัยทางทะเล โรงเรียนพืชมงคลวิทยา และทีม Coral Ranger ทั้ง 3 รุ่น ทำให้แหลมแสมสารเป็นที่รู้จัก มีนักท่องเที่ยวจากทั่วประเทศมาดำน้ำเพื่อชมปะการังและธรรมชาติทางทะเล กินอาหารทะเลที่แสมสารเป็นจำนวนมาก จนนับได้ว่าแสมสารเป็นแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดชลบุรี
2. ด้านสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูปะการังมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน ทำให้ระบบนิเวศแนวปะการังบริเวณแสมสารอุดมสมบูรณ์ขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ดังจะเห็นได้จากภาพถ่ายใต้น้ำบริเวณหาดประภาคาร แหลมแสมสาร ซึ่งกลายเป็นแหล่งดำน้ำดูปะการังอีกแห่งหนึ่งที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯ อีกทั้งชาวบ้านในชุมชนใกล้เคียงก็สามารถจับสัตว์น้ำได้มากขึ้น จนสามารถเปิดเป็นตลาดค้าขายอาหารทะเลบริเวณทางเข้าตลาดแสมสารได้
3. ด้านประชาสังคม ประชาชนในหมู่บ้านช่องแสมสารเห็นความสำคัญของระบบนิเวศแนวปะการัง จึงเข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการอนุรักษ์และฟื้นฟูปะการัง ช่วยสอดส่องหากมีผู้ทำลายไม่ถึงการณ์ ทำลายปะการังหรือสัตว์ในแนวปะการัง และยังก่อให้เกิดข้อตกลงร่วมกันในการนำเที่ยวทางทะเล มีชมรมอนุรักษ์เกิดขึ้นโดยการรวมตัวของเรือนำเที่ยวในแสมสาร มีการจัดอบรมผู้ประกอบการเพื่อนำเที่ยวอย่างนักอนุรักษ์ นอกจากนี้

จากการเข้าร่วมเครือข่ายการทำฟื้นฟูปะการังที่เกาะหมากของเยาวชนทีม Coral Ranger 3 ทำให้เกาะหมากได้รับการเข้าชิง คณะอนุกรรมการจัดทำข้อมูลพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก Global Sustainable Tourism Criteria (GSTC)

แนวทางการพัฒนาโครงการให้เกิดความยั่งยืน

1. เชิญชวนหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม เข้ามาเป็นเครือข่ายร่วมอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล จัดกิจกรรมขยายความรู้ไปยังจังหวัดชายฝั่งทะเลทั้งในภาคตะวันออกและภาคใต้เพื่อให้เกิดความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน
2. ศึกษาและพัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในการดำเนินงาน เช่น การศึกษาวิจัยเรื่องการฟื้นฟูปะการังในรูปแบบต่างๆ และเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านเวทีงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน รวม 1,106,540 บาท แบ่งเป็น

- งบประมาณจากสถาบันพระปกเกล้า 49,900 บาท
- งบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1,056,800 บาท

แกนนำเยาวชน

นางสาวพิมพ์ลภัส ภูศรีฤทธิ

ตำแหน่งหัวหน้าทีม

นางสาวนริศรา สังข์รัมย์

ตำแหน่งเลขานุการทีม

นายชนกันต์ วงศ์สวัสดิ์

ตำแหน่งเหรัญญิก

นายปกรณ์ คำเพชร

ตำแหน่งปฏิคม

นายพันธวัช พึ่งเกษม

ตำแหน่งสมาชิก

ผู้ประสานงานโครงการ

โรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เลขที่ 120 หมู่ที่ 4 ต.พลุดาหลวง อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี 20180

ที่ปรึกษาโครงการ

อาจารย์สุนันท์ พุทธภูมิ และ อาจารย์ศุภาพิชญ์ ปังกระโทก

ทีมสนับสนุน

ด.ญ.เรววิช ปาลดวัลย์พงษ์
 ด.ญ.รลิตา เรือนวงษ์
 น.ส.อมราวดี หิรัญชัย
 นายณัฐพล สมเนตร์
 นายอมรเทพ มณีฉาย
 น.ส.ภัทรพร เหมือนถม
 นายสุรเดช ขาวงาม
 นายวันชาติ คงประจำ
 นายสหชาติ สิงประสิทธิ์
 น.ส.จิราพัชร สังข์ศรี
 นายณภัทร สมเนตร์
 นายทักษิณ นภาโชติ
 นายศรารุธ อึ้งสกุลสิริรัตน์

ด.ญ.อัญชิสรา พันธวงศ์
 ด.ญ.ลัดดาวลย์ พิพัฒน์เจริญ
 น.ส.ชุตติมณฑน์ เขียวภักดีกุล
 น.ส.ณัฐธิดา ประสงค์ชอบ
 นายกิตติชัย จรรย์ธรรมมานุกูล
 นายชัยพัทธ์ กาทอง
 นายอาทิตย์ยาชัย สุยะ
 นายประวิทย์ ชื่นสำราญ
 น.ส.ภัทรพร สุขหรั่ง
 น.ส.ศิริพร วงษ์น้อย
 นายอินทร บุณยรัตพันธ์
 นายเดชาทร กองเพิ่มพูน

การประชาสัมพันธ์โครงการ/ผลงานผ่านสื่อ

SCAN เพื่อเข้าชม facebook ของทีม Coral Ranger 3

**โครงการสืบสานวัฒนธรรม
ท้องถิ่นเวียงตาล จิตวิญญาณ
แห่งศาสตราวุธโบราณ**
กัมสภานักเรียนโรงเรียนเวียงตาลพิทยาคม

ชื่อทีมเยาวชน : ทีมสภานักเรียนโรงเรียนเวียงतालพิทยาคม
ชื่อโครงการ : โครงการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นเวียงताल
จิตวิญญาณแห่งศาสตราวุธโบราณ
ชื่อโรงเรียน : โรงเรียนเวียงतालพิทยาคม
เลขที่ 363 หมู่ 4 ตำบลเวียงताल อำเภอห้างฉัตร
จังหวัดลำปาง 52190

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลเวียงताल
ที่สนับสนุนการดำเนินงาน : เลขที่ 352/3 หมู่ 4 ถนนลำปาง-เชียงใหม่ ตำบลเวียงताल
อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง 52190

ที่มาของโครงการ

ตำบลเวียงतालตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ซึ่งถือได้ว่าเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นมากมาย ทั้งวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตท้องถิ่นที่เรียบง่าย แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม รวมถึงเรื่องราวในประวัติศาสตร์ก่อนจะมาเป็นจังหวัดลำปางในปัจจุบัน และสิ่งหนึ่งที่อยู่คู่กับประวัติศาสตร์ในทุกยุคทุกสมัยนั่นก็คือ การต่อสู้เพื่อรักษาแผ่นดินและอาวุธคู่กายของนักรบล้านนาโบราณ ศาสตราวุธโบราณ อาทิ ดาบ หอก ง้าว กบละแอ เป็นต้น ยังคงมีหลงเหลือให้เห็นเป็นรูปธรรมเพียงแห่งเดียวในประเทศไทย คือในพื้นที่บ้านสันทราย บ้านเหล่า และบ้านใหม่แม่ปาง ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลเวียงताल อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ในพื้นที่ดังกล่าวยังคงมีการสืบทอดงานช่างฝีมือในการผลิตศาสตราวุธโบราณครบทุกขั้นตอน ตั้งแต่การตีใบดาบ ใบง้าว การเหลาฝักดาบ การถักหวาย ตอกตะวาระบังดาบ การถักสายมัดดาบ รวมไปถึงการประดับตกแต่งตัวดาบให้สำเร็จสมบูรณ์และสวยงาม

เรื่องราวประวัติความเป็นมาของศาสตราวุธโบราณ รวมไปถึงขั้นตอนการผลิตที่ประณีตและรักษามิปัญญาดั้งเดิม ยังไม่เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ผู้ที่รู้จักมักจำกัดอยู่ในกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งจะลดน้อยลงตามเวลาที่ผ่านไป ในขณะที่เด็กและเยาวชน อายุระหว่าง 10-18 ปี ถึงร้อยละ 96.4 จาก 701 คน ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงताल

ก็ไม่รู้จักเรื่องราวของศาสตร์ดารุโบริบาด ซึ่งถือเป็นภูมิปัญญาที่อยู่คู่ท้องถิ่นของตนเองมาอย่างช้านาน ทีมสภานักเรียนโรงเรียนเวียงตาลพิทยาคมเกรงว่าอีกไม่กี่ปีข้างหน้า ภูมิปัญญาท้องถิ่นเหล่านี้จะสูญหายไป สถานการณ์ดังกล่าวมีสาเหตุมาจากการที่คนภายในพื้นที่ตำบลเวียงตาลไม่มีใครกระตุ้นหรือสนับสนุนอย่างจริงจัง ขาดสื่อที่แพร่หลายเข้าถึงชุมชน ขาดแหล่งประชาสัมพันธ์ภายในชุมชน หรือมีสื่อแต่ไม่น่าสนใจ และที่สำคัญก็คือคนนอกพื้นที่รู้จัก แต่คนในพื้นที่กลับไม่รู้จักของดีในท้องถิ่นของตน ดังเช่น สถานที่จัดเก็บศาสตร์ดารุโบริบาลำปาง ก็คือ พิพิธภัณฑ์ศูนย์การเรียนรู้ศาสตร์ดารุโบริบาลำปาง ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลเวียงตาลแห่งนี้ สภาพปัจจุบันขาดความพร้อมในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดระเบียบในส่วนของศาสตร์ดารุโบริบาล ที่ยังไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีการจัดหมวดหมู่ที่ชัดเจน จึงไม่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว

ดังนั้นทางทีมสภานักเรียนโรงเรียนเวียงตาลพิทยาคมจึงจัดทำโครงการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นเวียงตาล จิตวิญญาณแห่งศาสตร์ดารุโบริบาลำปาง เพื่อมุ่งหวังให้เด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 10-18 ปี ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียน 4 แห่งในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงตาล มีความรู้ เกิดความสนใจ สามารถอธิบายความสำคัญและส่งต่อเรื่องราวของศาสตร์ดารุโบริบาลได้ ด้วยการจัดอบรมและประชาสัมพันธ์ให้แก่เด็กและเยาวชนภายในพื้นที่ โดยศึกษาจากแหล่งเรียนรู้จริง เพิ่มสื่อและวิธีการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงเด็กและเยาวชนในพื้นที่มากขึ้น โดยการสร้างสื่อวิดีโอและหนังสือสารคดีเรื่องราวของศาสตร์ดารุโบริบาลำปาง แจกจ่ายให้แก่โรงเรียนทั้ง 4 แห่งในพื้นที่ตำบลเวียงตาล ประกอบด้วย โรงเรียนเวียงตาลพิทยาคม โรงเรียนบ้านยางอ้อย โรงเรียนบ้านสันทราย และโรงเรียนบ้านแม่ตาลน้อย และจัดกลุ่มอาสาเด็กและเยาวชนในพื้นที่เพื่อร่วมกันพัฒนาพิพิธภัณฑ์ศูนย์การเรียนรู้ศาสตร์ดารุโบริบาลำปาง ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลเวียงตาลแห่งนี้

วัตถุประสงค์โครงการ

เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 10-18 ปี ทุกคนที่เรียนในโรงเรียนทั้ง 4 แห่งในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงตาล มีความรู้ มีความสนใจ สามารถอธิบายความสำคัญ และเล่าต่อเรื่องราวของศาสตร์อาวุธโบราณได้ รวมไปถึงร่วมสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นนี้

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1

เข้าพบผู้บริหารและปราชญ์ชุมชน ทีมสภานักเรียนโรงเรียนเวียงตาลพิทยาคม เข้าพบผู้บริหารเทศบาลตำบลเวียงตาล ผู้บริหาร คณะครูโรงเรียนเวียงตาลพิทยาคม พระปลัดขจรศักดิ์ ธมฺมาโร เจ้าอาวาสวัดดอนไชย และคณะวิทยากร ปราชญ์ชุมชนด้าน ภูมิปัญญาการผลิตดาบโบราณ ตำบลเวียงตาล เพื่อชี้แจงการดำเนินโครงการสืบสาน วัฒนธรรมท้องถิ่นเวียงตาล จิตวิญญาณแห่งศาสตร์อาวุธโบราณ และขอคำปรึกษา

เนื่องจากจังหวัดลำปางมีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในระดับพื้นที่สีแดง และโรงเรียนในพื้นที่จะตัดสินใจเปิดหรือปิดสถานศึกษาเป็นรายสัปดาห์ ทำให้ไม่สามารถจัด ประชุมพร้อมกันได้ และยังไม่สามารถจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการได้ ทางทีมเยาวชน จึงตัดสินใจปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานโดยเริ่มจากการถ่ายทำวิดีโอสารคดี

ขั้นตอนที่ 2 ประสานงานและถ่ายทำวิดีโอสารคดี

ทีมเด็กและเยาวชนประสานงานกับวิทยากรเพื่อนัดหมายวัน เวลา และจัดเตรียมสถานที่สำหรับการถ่ายวิดีโอสารคดี ณ แหล่ง การเรียนรู้แต่ละแห่งซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลเวียงตาล และถ่ายทำ วิดีโอสารคดีให้ความรู้เรื่องราวของศาสตร์ดารุโบริณล่ำปาง ในชื่อ “จิตวิญญาณแห่งศาสตร์ดารุโบริณล่ำปาง” โดยมีวิทยากร 5 ท่าน ร่วมถ่ายทอดเรื่องราวและประสบการณ์ ประกอบด้วย 1) พระปลัด ขจรศักดิ์ ธมฺมวโร 2) นายสมชาย ทิพย์มณี 3) นายสมจิตร ลักแก่นแก้ว 4) นางพองจันทร์ คำเรือน และ 5) นางพรทิพย์ สมใจรัก

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำหนังสือสารคดีเรื่อง

“จิตวิญญาณแห่งศาสตรา” รวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำหนังสือสารคดีเรื่องราวของศาสตราวุธโบราณลำปาง จำนวน 40 เล่ม ขั้นตอนนี้ดำเนินการไปพร้อมกับการถ่ายทำสารคดี โดยแบ่งการทำงานออกเป็น 3 ส่วน คือ ทีมแกนนำรวบรวมข้อมูลจัดทำและจัดพิมพ์หนังสือ และนำหนังสือสารคดีไปมอบให้แก่โรงเรียนทั้ง 4 แห่งในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงตาล

ขั้นตอนที่ 4 จัดกลุ่มอาสาพัฒนาศูนย์การเรียนรู้พิพิธภัณฑ์ศาสตราวุธโบราณลำปาง

ทีมเด็กและเยาวชนร่วมกันทำความสะอาดและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้พิพิธภัณฑ์ศาสตราวุธโบราณลำปาง เป็นเวลา 3 สัปดาห์ จากนั้นเจ้าหน้าที่จากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหริภุญไชยจึงเข้ามาที่ศูนย์การเรียนรู้พิพิธภัณฑ์ศาสตราวุธโบราณลำปาง เพื่อจำแนกประเภทโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และดำเนินการจัดทำทะเบียนต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 ฝึกซ้อมการแสดง

คัดเลือกตัวแทนเด็กและเยาวชน จำนวน 25 คน เข้าร่วมทีมในการแสดงชุด “เวียงตาล จิตวิญญาณแห่งศาสตราวุธโบราณ” กำหนดตารางการฝึกซ้อมในวันที่ 7-8, 14-15 และ 21-22 สิงหาคม 2564 โดยจัดให้มีการลงทะเบียนในแต่ละวันที่เข้าร่วมการฝึกซ้อม จัดอาหารว่างและน้ำดื่มไว้บริการ

ขั้นตอนที่ 6 จัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการ “สืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นเวียงताल

จิตวิญญาณแห่งศาสตราวุธโบราณ” ในวันที่ 28-29 สิงหาคม 2564 แบ่งฐานความรู้ ออกเป็น 5 ฐาน คือ

- ฐานที่ 1 ฐานความรู้ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของศาสตราวุธโบราณลำปาง ณ พิพิธภัณฑ์ศูนย์การเรียนรู้ศาสตราวุธโบราณลำปาง บ้านเหล่า ต.เวียงताल
- ฐานที่ 2 ภูมิปัญญาการผลิตดาบโบราณ ณ แหล่งเรียนรู้ บ้านดอน ต.เวียงताल
- ฐานที่ 3 ภูมิปัญญาการเหลาฝักดาบ ณ แหล่งเรียนรู้ บ้านเหล่า ต.เวียงताल
- ฐานที่ 4 ภูมิปัญญาการถักหวาย ณ แหล่งเรียนรู้ บ้านเหล่า ต.เวียงताल
- ฐานที่ 5 ภูมิปัญญาการถักด้ายสายดาบ ณ แหล่งเรียนรู้ บ้านเหล่า ต.เวียงताल

ขั้นตอนที่ 7 จัดการแสดงชุด “เวียงตาล จิตวิญญาณแห่งศาสตราวุธโบราณ”
ณ โรงเรียนเวียงตาลพิทยาคม

ขั้นตอนที่ 8 มอบหนังสือสารคดีให้กับเครือข่าย

ทีมสภานักเรียนโรงเรียนเวียงตาลพิทยาคม ส่งมอบหนังสือสารคดี “จิตวิญญาณแห่งศาสตรา” Lanna Ancient Weapon ให้แก่โรงเรียนเวียงตาลพิทยาคม โรงเรียนบ้านยางอ้อย โรงเรียนบ้านสันทราย และศูนย์การเรียนรู้พิพิธภัณฑ์ศาสตราวุธโบราณ ลำปาง

ผลผลิตของโครงการ

- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการจากแหล่งเรียนรู้จริงให้แก่เด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 10-18 ปี ที่เรียนในโรงเรียน 4 แห่งในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงตาล ได้แก่ โรงเรียนเวียงตาลพิทยาคม โรงเรียนบ้านยางอ้อย โรงเรียนบ้านสันทราย และโรงเรียนบ้านแม่ตาลน้อย จำนวน 90 คน
- วิดีโอสารคดีให้ความรู้เกี่ยวกับศาสตราวุธโบราณ ในชื่อ “จิตวิญญาณแห่งศาสตราวุธโบราณลำปาง” จำนวน 1 เรื่อง เผยแพร่ผ่าน youtube และ facebook : ศาสตราวุธโบราณลำปาง by ทีมสภานักเรียนโรงเรียนเวียงตาลพิทยาคม
- หนังสือสารคดีเรื่องราวของศาสตราวุธโบราณลำปาง จำนวน 40 เล่ม แจกจ่ายให้กับโรงเรียน 4 แห่ง ในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงตาล แห่งละ 10 เล่ม
- การแสดงชุด “เวียงตาล จิตวิญญาณแห่งศาสตราวุธโบราณ” มีสมาชิกร่วมแสดงจำนวน 25 คน
- จัดกลุ่มอาสาโดยเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 10-18 ปี จากโรงเรียนในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงตาลร่วมกันพัฒนาศูนย์การเรียนรู้พิพิธภัณฑ์ศาสตราวุธโบราณลำปาง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตลอดโครงการและดำเนินการต่อเนื่องหลังจบโครงการ

ผลลัพธ์ของโครงการ

- เด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 10-18 ปี จากโรงเรียน 4 แห่งในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงตาล ได้แก่ โรงเรียนเวียงตาลพิทยาคม โรงเรียนบ้านยางอ้อย โรงเรียนบ้านสันทราย และโรงเรียนบ้านแม่ตาลน้อย จำนวน 90 คน มีความรู้เรื่องประวัติความเป็นมาของศาสตร์ดาราศาสตร์โบราณ รวมถึงขั้นตอนการผลิตดาบโบราณ
- ผู้เข้าร่วมอบรม 90 คน มีความสามารถในการถ่ายทอดเรื่องศาสตร์ดาราศาสตร์โบราณ
- ผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด (ผู้เข้าร่วมอบรม แกนนำเยาวชน วิทยากร ผู้เยี่ยมชม พิพิธภัณฑ์ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง) มีระดับความพึงพอใจไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85

แนวทางการพัฒนาโครงการให้เกิดความยั่งยืน

เราต้องทำอย่างต่อเนื่องเพื่อไม่ให้เหมือนเป็นแค่กิจกรรมชั่วคราว ซึ่งหลังจากที่เราได้พูดคุยกับวิทยากรแต่ละท่านมามากพอสมควรจากการที่ได้ไปถ่ายวิดีโอสารคดี เราจึงทราบว่า แต่ละท่านมีความห่วงใยต่อภูมิปัญญาโบราณนี้เป็นอย่างมาก แต่ละท่านต้องการที่จะถ่ายทอดสู่ลูกๆหลานๆในพื้นที่ เพราะกลัวว่ามันจะหายสาบสูญไปจริงๆ บางคนก็ล้มหายตายจากไปแล้ว และยังไม่มียุคหลานตัวเองสืบทอดอีก จากการสังเกตและพูดคุยเราพอสรุปได้ต่อว่า ภูมิปัญญาการผลิตศาสตร์ดาราศาสตร์โบราณลำปางตอนนี้ เป็นเพียงธุรกิจครอบครัว กล่าวคือ พ่อสู่ลูก ลูกสู่หลาน แค่นั้น ถ้าเราช่วยเหลือกันทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง ทั้งประชาชน ชุมชน โรงเรียนในพื้นที่ รวมถึงท้องถิ่น น่าจะต่อยอดเป็นธุรกิจชุมชนได้ เพราะแม้กระทั่งมีสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ก็ยังไม่กระทบต่อยอดสั่งจองของแต่ละท่านเลย ไม่ว่าจะเป็น ใบดาบ, เหลาและด้ามดาบ, ถักหวาย, และสายดาบ และเรายังสามารถนำความรู้จากภูมิปัญญาเหล่านี้ไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบอื่นได้อีกด้วย

งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน รวม 54,200 บาท แบ่งเป็น

- งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพระปกเกล้า 48,200 บาท
- งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6,000 บาท

แกนนำเยาวชน

นางสาวสาวิตรี สุวรรณคร	หัวหน้าทีมเยาวชน
นางสาวภัทรวรรณ กันธิมา	เลขานุการทีม
นางสาวชญาภา พิมลพันธ์	เหรียญญิก
นายณัฐพล แลวะลิตร	ปฎิคม
นายกวีพล อินดีะวงศ์	สมาชิก

ผู้ประสานงานโครงการ

นายณฤทธิ์ เกื้อนเจริญ	ครูผู้ช่วย โรงเรียนเวียงตาลพิทยาคม
-----------------------	------------------------------------

ที่ปรึกษาโครงการ

นางยุพิน กมลวิจิตร	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเวียงตาลพิทยาคม
นายวุฒิพล มณฑาทอง	ปลัดเทศบาลตำบลเวียงตาล

ทีมสนับสนุน

นางสาวภัทรภร หม้อใจวงศ์	นางสาวอารยา กันธิมา
นางสาวบงกชรัตน์ แวงงาม	นายยุทธชัย ดั่งปันตา
นายอนวัฒน์ หมั่นคิด	นายจักรพันธ์ แสงคำแก้ว
นายณัฐวุฒิ ศรีฉัตรใจ	นายณัฐภัทร ใจเป็ง
นายสมชัย ใหม่ทรายเปียง	นายอัฐพล มิตตา

นายธนกร สุรินภาค
 เด็กชายภาคิน รินทร์สม
 นายวิศวกร ฉัตรปวงคำ
 นางสาวผจงลักษณ์ อูสาทำ
 เด็กหญิงศิวาพร พันธุ์เลิศ
 เด็กหญิงณัฐชกมล ศรีชุ่มใจ

เด็กชายมณฑนศิลป์ อินตานवल
 นายจิรวัฒน์ ต้อยวงศ์
 นางสาวปารีชาติ สุวรรณศรี
 เด็กหญิงสุธาวลัย ปิ่นใจหล้า
 เด็กหญิงลลิตา บุญอุณ
 นางสาวกฤษณา ธรรมใจ

การประชาสัมพันธ์

SCAN เพื่อเข้าชมสารคดีชุด
 “จิตวิญญาณแห่งศาสตราจารย์โบราณเล่าปาง”

โครงการ
เยาวชนคนภูเก็ต ปั้นฟูแนวปะการัง
ทีม Phuket Coral Protector

ชื่อกิมเยาวชน : **Phuket Coral Protector**
 ชื่อโครงการ : โครงการเยาวชนคนภูเก็ตฟื้นฟูแนวปะการัง
 ชื่อโรงเรียน : โรงเรียน อบจ.เมืองภูเก็ต
 เลขที่ 111/1 หมู่ 4 ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง
 จังหวัดภูเก็ต 83130

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต
 ที่สนับสนุนการดำเนินงาน : เลขที่ 5 ถนนศรีนคร ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง
 จังหวัดภูเก็ต 83000
 เทศบาลตำบลราไวย์
 เลขที่ 3047 ถนนวิเศษ ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง
 จังหวัดภูเก็ต 83000

ที่มาของโครงการ

ภูเก็ตเป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย โดยตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศ มีหมู่เกาะและทะเลล้อมรอบ มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งทรัพยากรธรรมชาติ ที่อุดมสมบูรณ์ อาทิ ป่าไม้ แร่ธาตุ ป่าชายเลนและทรัพยากรทางทะเล จังหวัดภูเก็ตมีชายหาดที่สวยงามอยู่หลายแห่ง เช่น หาดป่าตอง หาดไม้ขาว หาดในยาง หาดกะตะและหาดราไวย์หรืออ่าวราไวย์

เดิมา่าวราไวย์เป็นอ่าวที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากรทางทะเล มีสัตว์ทะเลนานาชนิด เช่น กุ้ง หอย ปลา ปูและหมีก รวมถึงมีแนวปะการังที่มีความสวยงามและอุดมสมบูรณ์ เป็นที่อยู่อาศัยให้กับสัตว์น้ำขนาดเล็ก ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในอ่าวราไวย์และทะเลของจังหวัดภูเก็ตมากถึง 9 ล้านคนต่อปี นอกจากนี้ในพื้นที่อ่าวราไวย์ยังมีการทำประมงของชาวบ้าน มีเรือเข้า - ออก และจอดเทียบที่อ่าวราไวย์เป็นจำนวนมาก กิจกรรมที่เกิดขึ้นทั้งการท่องเที่ยวและการทำประมงโดยขาดความเข้าใจและการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง ส่งผลให้ทรัพยากรทางทะเลและปะการัง

ของอ่าวราไวย์เกิดความเสียหาย ข้อมูลจากกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งพบว่าปะการังบริเวณดังกล่าวได้รับความเสียหายทั้งหมดเป็น พื้นที่ประมาณ 20 ตารางกิโลเมตร ในปี 2558 ระดับความเสียหายตามค่ามาตรฐานอยู่ในระดับ 3 (เสียหายปานกลาง) และปัจจุบันแนวปะการังอ่าวราไวย์มีสภาพความเสียหายอยู่ในระดับ 4 (เสียหายมาก) จาก 5 ระดับ (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง) จากการวิเคราะห์พบว่า ปัญหาปะการังที่เสียหายเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น การทำประมงของชาวบ้านในพื้นที่ การจอดเรือทับแนวปะการัง การผูกทุ่นลอยน้ำกับปะการัง การเข้าออกของเรือและนักท่องเที่ยวบางกลุ่มที่เดินเหยียบ ทำให้เกิดความเสียหายของปะการังในระดับที่มากขึ้น

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวและป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายเพิ่มขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ เพื่อร่วมกันฟื้นฟูแนวปะการังที่ได้รับความเสียหาย โดยจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญปะการัง ผลกระทบของการทำประมงกับปะการัง วิธีอนุรักษ์และฟื้นฟูแนวปะการัง และดำเนินการปลูกเสริมปะการังในพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายอย่างเร่งด่วน

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อปลูกและฟื้นฟูแนวปะการังในพื้นที่หาดปากบาง อ่าวราไวย์ ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
2. ติดตามอัตราการรอดชีวิตของปะการังที่ปลูก
3. สร้างความตระหนักรู้แก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่
4. เพื่อดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดภูเก็ต

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1 สำรวจแนวปะการังในพื้นที่ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

สมาชิกทีมแกนนำ Phuket coral protector และครูที่ปรึกษาโครงการ ศึกษาข้อมูลแนวปะการังในพื้นที่ตำบลราไวย์ เพื่อกำหนดเป็นพื้นที่ที่สามารถทำการปลูกและฟื้นฟูปะการัง ซึ่งพบว่าอ่าวเสนและอ่าวราไวย์มีแนวปะการังน้ำตื้นที่มีความเหมาะสมและสามารถทำการปลูกและฟื้นฟูปะการังได้

หลังจากศึกษาข้อมูลแล้ว ทีมแกนนำทำการลงสำรวจพื้นที่ เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น ก่อนนำข้อมูลที่ได้เข้าปรึกษากับเจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอันดามันตอนบน เพื่อขอรับคำแนะนำในการเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกและฟื้นฟูปะการังมากที่สุด

เมื่อได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอันดามันตอนบน ได้ข้อสรุปว่าพื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ คือ “อ่าวราไวย์เนื่องจาก “อ่าวราไวย์” เป็นบริเวณที่มีแนวปะการังน้ำตื้น และมีความเสียหายมากควรได้รับการแก้ไขและฟื้นฟูอย่างเร่งด่วน และเนื่องจากโรงเรียนอบจ.เมืองภูเก็ต ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลราไวย์ อยู่ในเขตบริการของโรงเรียน สิ่งสำคัญคือนักเรียนและเยาวชนสามารถดำเนินโครงการได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้เรือหรืออุปกรณ์ดำน้ำที่มีราคาแพงรวมถึงได้รับคำแนะนำวิธีการที่เหมาะสมกับการปลูกและฟื้นฟูปะการังให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

ขั้นตอนที่ 2 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ

ทีม Phuket Coral Protector ได้ประสานไปยังหน่วยงานในพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดภูเก็ต เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินโครงการ ดังนี้

- เทศบาลตำบลราไวย์
- สโมสรโรตารีอันดามัน
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต
- ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอันดามันตอนบน
- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต
- คณะเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

ขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตและโรงเรียนในพื้นที่ตำบลราไวย์ ทีม Phuket Coral Protector และคุณครูที่ปรึกษา ได้ส่งหนังสือเชิญเข้าร่วมกิจกรรมไปยังโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตและโรงเรียนในพื้นที่ตำบลราไวย์ และหน่วยงานต่างๆ เพื่อเชิญและตอบรับเข้าร่วมโครงการ “เยาวชนคนภูเก็ต ฟื้นฟูแนวปะการัง” ได้แก่

- โรงเรียน อบจ.เมืองภูเก็ต
- โรงเรียน อบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502)
- โรงเรียน อบจ.บ้านนาบอน
- โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์
- เทศบาลตำบลราไวย์
- สโมสรโรตารีอันดามัน
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต
- ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอันดามันตอนบน
- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต
- คณะเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตภูเก็ต

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์โครงการ

ทีมแกนนำได้มีการทำป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อรับสมัครนักเรียนที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการ “เยาวชนคนภูเก็ต ฟื้นฟูแนวปะการัง” โดยได้มีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน และประชาสัมพันธ์ผ่านเพจ Phuket Coral Protector

- Facebook page : Phuket Coral Protector
- Youtube chanel : Phuket Coral Protector
- คู่มือประกอบการจัดอบรมโครงการ “เยาวชนคนภูเก็ต ฟื้นฟูแนวปะการัง”
- ป้ายไว้นิลประชาสัมพันธ์โครงการ
- จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนและประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย

ขั้นตอนที่ 4 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการปลูกและฟื้นฟูปะการัง

จัดการอบรมเชิงปฏิบัติ โครงการ “เยาวชนคนภูเก็ต ฟื้นฟูแนวปะการัง” เพื่อพัฒนาทักษะการปลูกและฟื้นฟูปะการัง ในวันศุกร์ ที่ 9 กรกฎาคม 2564 เวลา 8.30 – 18.00 น. ณ อ่าวราไวย์ ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ให้กับ ทีม Phuket Coral Protector และทีมสนับสนุนจำนวน 20 คน

โดยในช่วงเช้าทีมแกนนำมีการบรรยายเกี่ยวกับโครงการให้กับทีมสนับสนุนได้ทราบถึงความเป็นมาและเข้าใจรูปแบบของการอบรมในครั้งนี้ ซึ่งหัวข้อที่ทีมแกนนำได้บรรยาย มีดังนี้

- ความเป็นมาของโครงการ
- ความสำคัญของปะการัง
- ปัจจัยที่ทำให้ปะการังได้รับความเสียหายของปะการัง
- ความเสียหายของปะการังในพื้นที่หาดปากบาง อ่าวราไวย์

ช่วงบ่ายเป็นการบรรยายในหัวข้อ“การปลูกปะการังโดยวิธีการแนบ” โดยวิทยากร นายชัยมงคล แยมอรุณพัฒนา และคณะเจ้าหน้าที่จากศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอันดามันตอนบน

หลังจากที่ได้มีการบรรยายและอธิบายวิธีการปลูกในเบื้องต้นแล้ว ต่อไปเป็นขั้นตอนการลงพื้นที่เพื่อทดลองปลูกปะการังในพื้นที่จริงโดยมีเจ้าหน้าที่จากของศูนย์วิจัยคอยแนะนำและสาธิตวิธีการปลูกอย่างใกล้ชิด

ช่วงบ่ายเป็นการบรรยายในหัวข้อ“การปลูกปะการังโดยวิธีการแนบ” โดยวิทยากร นายชัยมงคล แยมอรุณพัฒนา และคณะเจ้าหน้าที่จากศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอันดามันตอนบน

หลังจากที่ได้มีการบรรยายและอธิบายวิธีการปลูกในเบื้องต้นแล้ว ต่อไปเป็นขั้นตอนการลงพื้นที่เพื่อทดลองปลูกปะการังในพื้นที่จริงโดยมีเจ้าหน้าที่จากของศูนย์วิจัยคอยแนะนำและสาธิตวิธีการปลูกอย่างใกล้ชิด

ขั้นตอนที่ 5 ลงพื้นที่ดำเนินการปลูกเสริมปะการัง

วันที่ 9 – 11 สิงหาคม 2564 ทีม Phuket Coral Protector และทีมสนับสนุนลงพื้นที่ปลูกปะการัง จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ได้ลดจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ตามประกาศคณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อจังหวัดภูเก็ต ที่สามารถรวมกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมได้ไม่เกิน 50 คน และปฏิบัติตามมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 จึงใช้เฉพาะทีมแกนนำและทีมสนับสนุนในการทำกิจกรรมบริเวณหาดปากบาง อ่าวราไวย์ ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต โดยลงพื้นที่ปลูกปะการังด้วยวิธีการแนบ

การดำเนินกิจกรรมในครั้งนี้ได้รับคำแนะนำจากทางศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอันดามันตอนบน ตามที่ได้มีการอบรมวิธีการปลูกที่ถูกต้องและเหมาะสมแล้ว เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2564

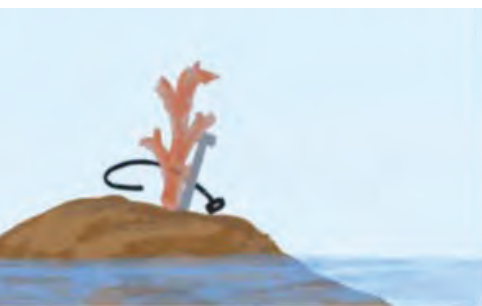
ขั้นตอนการปลูกปะการังโดยวิธีการแนบ

อุปกรณ์

- แปรงลวดสำหรับขีดพื้นหินหรือโขดปะการังที่ตายแล้ว
- ค้อนตีตะปู
- สายเคเบิ้ล
- ตะปูคอนกรีตขนาด 4 นิ้ว
- คีมตัดลวด
- ป้ายบอกหมายเลขกิ่งปะการัง
- กิ่งปะการังที่แตกหักและยังมีชีวิต

วิธีการปลูกปะการัง มีขั้นตอนดังนี้

1. ทำความสะอาดบริเวณที่เราต้องการปลูกปะการัง ซึ่งบริเวณที่เราจะปลูกคือปะการังโขดที่ตายแล้วและมีสาหร่ายหรือตะไคร่เกาะอยู่จึงต้องใช้แปรงลวดขีดบริเวณนั้นเพื่อนำสาหร่ายหรือตะไคร่ที่เกาะอยู่ออกไป
2. ตอกตะปูคอนกรีตลงไปในพื้นที่ทำความสะอาดแล้วประมาณ 1 ส่วน 3 ของตะปูหรือจนกว่าจะแน่นและมั่นใจว่าตึงแล้วไม่หลุด
3. นำเศษปะการังเขากวางแตกหักที่ยังไม่ตายมาแนบกับตะปูและพื้นที่เราขีดไว้ จากนั้นมัดให้แน่นด้วยเคเบิ้ลไทร์ โดยจะใช้เคเบิ้ลไทร์ 2 เส้นหรืออาจมากกว่านั้น เพื่อให้ปะการังไม่สามารถหลุดออกจากตะปูหรือขยับได้

4. นำคีมตัดมาตัดสายเคเบิลไทร์ที่เหลื่อออกไป เมื่อตัดแล้วให้เก็บสายเคเบิลไทร์ด้วย เพื่อไม่เป็นการทิ้งขยะในทะเล

5. นำนัมเบอร์แทรกมามัดติดกับตัวเคเบิลไทร์หรือตะปู เพื่อเป็นการติดตามผลในครั้งต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 จัดกิจกรรมอบรมออนไลน์ผ่าน Google meet

ในวันจันทร์ที่ 30 สิงหาคม 2564 เวลา 08.00 – 16.30 น. มีโรงเรียน 4 แห่งในจังหวัดภูเก็ต เข้าร่วมการอบรม ได้แก่ โรงเรียน อบจ.เมืองภูเก็ต โรงเรียน อบจ.บ้านตลาดเหนือ (วันครู 2502) โรงเรียน อบจ.บ้านนาบอน และโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์

นอกจากนี้ยังมีอาจารย์และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต และหน่วยงานอื่นเข้าร่วมกิจกรรมอบรมออนไลน์ของโครงการด้วย ซึ่งการอบรมในครั้งนี้จัดขึ้นภายใต้มาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดยังไม่ดีขึ้นจึงปรับรูปแบบการอบรมจากแบบปกติมาอยู่ในรูปแบบออนไลน์ การอบรมครั้งนี้ได้รับเกียรติจาก นายเรวัต อารีรอบ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต เป็นผู้กล่าวเปิดการอบรม

นายชัยมงคล แยมอรุณพัฒนา เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอันดามันตอนบน ให้เกียรติมาเป็นวิทยากรในการอบรมโครงการ “เยาวชนคนภูเก็ต ฟื้นฟูแนวปะการัง” ด้วย โดยหัวข้อที่วิทยากรได้บรรยายให้ความรู้วันนี้ มีดังนี้

- รู้จักปะการัง ความสำคัญ ความเสียหายและผลกระทบที่เกิดขึ้น
- แนวทางการอนุรักษ์ปะการังในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

ช่วงบ่ายทีม Phuket Coral Protector ได้บรรยายในหัวข้อ “การปลูกและฟื้นฟูปะการังในพื้นที่หาดปากบาง อ่าวราไวย์ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน” แก่ผู้เข้าร่วมโครงการด้วย

ขั้นตอนที่ 7 ติดตามอัตราการรอดชีวิตและการเจริญเติบโตของปะการังอย่างต่อเนื่อง เพื่อความยั่งยืนของโครงการ

ผลจากการลงพื้นที่ปลูกเสริมปะการัง ทีมแกนนำและทีมสนับสนุนปลูกปะการังในพื้นที่ดำเนินโครงการเป็นจำนวน 239 กิ่ง โดยมีการติดตามเลขเพื่อให้ง่ายต่อการติดตามการรอดชีวิต

ทีมเยาวชนติดตามผลการปลูกและการเจริญเติบโตของปะการังเดือนละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 4 เดือน หลังจากนั้นติดตามผลทุก 3 เดือน เพื่อติดตามการเจริญเติบโตของปะการังที่ปลูกและการฟื้นตัวของปะการังในพื้นที่

ในช่วงแรกมีการติดตามผลค่อนข้างบ่อย เนื่องจากปะการังที่ทำการปลูกอาจยังไม่ยึดติดกับพื้นผิว

การประเมินสถานภาพปะการัง ด้วยเทคนิค Photo Belt Transect

ทีมเยาวชนวางแผนดำเนินการประเมินสถานภาพปะการัง ด้วยเทคนิค Photo Belt Transect ในพื้นที่ดำเนินโครงการ บริเวณหาดปากบาง อ่าวราไวย์ ในวันพุธที่ 7 กันยายน 2564 โดยใช้อัตราส่วนระหว่างเปอร์เซ็นต์การปกคลุมพื้นที่ของปะการังมีชีวิต (Live coral : LC) และปะการังตาย (Dead : DC) (สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเล และป่าชายเลน, 2561)

ก่อนที่เริ่มทำการสำรวจ จะมีการบันทึกข้อมูลสภาพแวดล้อมของพื้นที่สำรวจ ได้แก่ ชื่อสถานีหรือสถานที่ทำการสำรวจ ข้อมูลพิกัดทางภูมิศาสตร์ วัน เดือน ปี เวลาที่เริ่มทำการบันทึกข้อมูล และสภาพแวดล้อมทางกายภาพเชิงพื้นที่ ได้แก่ ระดับความลึกของแนวปะการัง (depth) ระยะการมองเห็นใต้น้ำ (visibility) ปริมาณตะกอนหรือสารแขวนลอยที่ผสมอยู่ในมวลน้ำทะเล (sediment ลักษณะโครงสร้างของแนวปะการัง เช่น ปะการังแนวราบ (reef flat) ปะการังแนวสัน (reef edge) ปะการังแนวลาดชัน (reef slope) กองหินใต้น้ำ (rock reef) หรือกลุ่มของปะการังที่เจริญอยู่บนพื้นทราย (patch reef) เป็นต้น

ผลผลิตของโครงการ

- จัดอบรมให้ความรู้แก่เยาวชนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 100 คน
- ปลูกเสริมปะการังเขากวาง *Acropora nobolis* จำนวน 140 กิ่ง

ผลลัพธ์ของโครงการ

ปะการังมีการฟื้นตัวในบริเวณหาดปากบาง อ่าวราไวย์ เป็นพื้นที่ 6,000 ตารางเมตร

แนวทางการพัฒนาโครงการให้เกิดความยั่งยืน

ทีมเยาวชนติดตามผลการปลูกและการเจริญเติบโตของปะการังเดือนละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 4 เดือน หลังจากนั้นติดตามผลทุกๆ 3 เดือน เพื่อติดตามการฟื้นตัวและการรอดชีวิต รวมทั้งเจริญเติบโตของปะการังที่ปลูกในพื้นที่

ในช่วงแรกมีการติดตามผลค่อนข้างบ่อย เนื่องจากปะการังที่ทำการปลูกอาจยังไม่ยึดติดกับพื้นผิวจึงต้องมีการติดตามและดูแลเป็นประจำ

ทีม Phuket Coral Protector ได้จัดตั้งเครือข่ายเยาวชนของโครงการทั้งภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน และโครงการยังได้รับความอนุเคราะห์จากศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงปะการัง มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ ในการให้ความรู้เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์ปะการัง และพร้อมให้ความร่วมมือด้านต่างๆ เพื่อให้โครงการดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในอนาคต

งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน : รวม 56,125 บาท แบ่งเป็น

- งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพระปกเกล้า 49,125 บาท
- งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากสโมสรโรตารี อันดามันภูเก็ต จำนวน 5,000 บาท
- งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต จำนวน 2,000 บาท

แกนนำเยาวชน

นายวิรัตน์ หัวเพชร
 นางสาวรัชนีวรรณ ตาลตา
 นางสาวยุภาพร แสงปาก
 นายนิติธร บุญเศรษฐ์
 นายสาทิส ขอบเวช

หัวหน้าทีมเยาวชน
 เลขานุการ
 เกร์ญญิก
 ปฎิคม
 สมาชิก

ผู้ประสานงานโครงการ

นายมานิต ปานทอง

ที่ปรึกษาโครงการ

นายชัยมงคล แยมอรุณพัฒนา

เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเล
 และชายฝั่งอันดามันตอนบน

ทีมสนับสนุน

นาย ชาคริต เเงกกระจ่าง
 นาย สุธน นาววงศ์
 นาย อติศักดิ์ ศรีชื่น
 นาย พัทธพล เสนีย์
 นาย สถาพร ชายทวีป
 นางสาว อัญญา หมื่นบาล
 นางสาว สายฝน คีนคง
 นางสาว อารีน่า หลงเด็น
 นางสาว ลักขณา ขอบดี
 นางสาว ปิยดา สารบุตร

นางสาว ญาตาวี จันทอง
 นางสาว ชุติมา บุญสิน
 นางสาว ศิริภัทร์ แก่นสาร
 นางสาว สุทธิดา วงศ์ขารี
 นางสาว ศุจิรา สมบูรณ์
 นาย พัทธนันท์ พลอยขาว
 นางสาว ฟ้าใส แข็งแรง
 นางสาว สุภากาญจน์ นราพงศ์
 นางสาว วชิราภรณ์ วงนามเงาว์
 นางสาว ชนิกานต์ สงวนนาม

การประชาสัมพันธ์

ทีมมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานผ่าน Facebook ชื่อ “Phuket Coral Protector” อย่างต่อเนื่อง

The image shows a Facebook post from the page "Phuket Coral Protector". The post title is "กิจกรรมการปลูกปะการังบริเวณอ่าวราไวย์ โครงการ 'เยาวชนคนภูเก็ต ฟื้นฟูแนวปะการัง'" (Coral planting activity in Ao Wai, Phuket Coral Protector Project "Phuket Youth Restore Coral Reef"). The post content includes a map of Ao Wai with a yellow box highlighting a specific area, and several photos showing people engaged in coral planting activities. A QR code is located at the bottom right of the post.

SCAN เพื่อเข้าชม
“กิจกรรมปลูกปะการัง
โดยทีม Phuket Coral
Protector”

**โครงการ
ยุวศิลปิน แดนดินนครพนม ส่องสม
ภูมิปัญญา ตระการตาฟ้อนหางนกยูง**

ทีมยุวศิลปินถิ่นเวินพระบาท

- ชื่อทีมเยาวชน : ยุวศิลปินถิ่นเวินพระบาท
 ชื่อโครงการ : โครงการยุวศิลปิน แดนดินนครพนม สังกศุมภูมิปัญญา
 ตระการตาพื่อนหางนกยูง
 ชื่อโรงเรียน : โรงเรียนเชียงยืนวิทยา
 เลขที่ 90 หมู่ 4 ตำบลเวินพระบาท อำเภอท่าอุเทน
 จังหวัดนครพนม
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลเวินพระบาท
 ที่สนับสนุนการดำเนินงาน : บ้านปากทวย ตำบลเวินพระบาท อำเภอท่าอุเทน
 จังหวัดนครพนม

ที่มาของโครงการ

พื่อนหางนกยูงเป็นศิลปะการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวจังหวัดนครพนมมาอย่างช้านาน จากการสัมภาษณ์ และคำบอกเล่าของปราชญ์ชาวนครพนมได้กล่าวไว้ว่าพื่อนหางนกยูงเกิดขึ้นในพื้นที่ของจังหวัดนครพนมมาไม่น้อยกว่า 100 ปี โดยมีนายพันเหมหงส์ เป็นผู้คิดค้นและประดิษฐ์ท่ารำ ได้รับแรงบันดาลใจมาจากการพื่อนดาบสองมือ จึงนำมาประยุกต์ใช้เป็นท่ารำพื่อนหางนกยูงเหตุที่ต้องนำพื่อนหางนกยูงมาเป็นอุปกรณ์ในการพื่อนรำเนื่องจากพื่อนหางนกยูงมีลักษณะยาว มีสีส่นสวยงามเหมาะสมที่จะใช้ในการวาดแขนเพื่อออกลีลา ท่าทางในการพื่อนรำได้อย่างสวยงาม อีกทั้งยังสอดคล้องกับคติความเชื่อของชาวนครพนมว่าพื่อนหางนกยูงเป็นเครื่องสักการะบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ สามารถปัดเป่าสิ่งไม่ดีออกไปจากตนเองและครอบครัวได้อีกด้วย ชาวนครพนมจึงนำพื่อนหางนกยูงไปพื่อนบนหัวเรือแข่ง พื่อนบูชาพระธาตุพนมในช่วงเทศกาลออกพรรษา อีกทั้งจัดแสดงพื่อนหางนกยูงนี้หน้าพระที่นั่งของพระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ อาคันตุกะ และในงานมงคลต่าง ๆ เพื่อสะท้อนถึงความเชื่อ วิถีชีวิต และอัตลักษณ์ของชาวนครพนม

ปัจจุบันเยาวชนในเขตเทศบาลตำบลเวินพระบาทไม่รู้จักและไม่สนใจวัฒนธรรมการฟ้อนหางนกยูงที่เป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดนครพนม จากการสำรวจของทีมยุวศิลปินถิ่นเวินพระบาท พบว่า เยาวชนในตำบลเวินพระบาท จำนวน 615 คน มีผู้สนใจอนุรักษ์การฟ้อนหางนกยูง จำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 49.91 ของเยาวชนทั้งหมด และมีผู้ที่ไม่สนใจการฟ้อนหางนกยูง จำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 50.09 ของเยาวชนทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าว มีสาเหตุมาจากสื่อเทคโนโลยีและวัฒนธรรมจากต่างชาติที่หลั่งไหลเข้ามาในประเทศไทย เช่น การเดินโคเวอ์ รดแห่ ฯลฯ ส่งผลให้ค่านิยมของเยาวชนเปลี่ยนแปลงไปและเกิดความหลงลืมวัฒนธรรมของตนเอง

จากสภาพปัญหาและสาเหตุดังกล่าว ทางกลุ่มยุวศิลปินถิ่นเวินพระบาทจึงได้จัดทำโครงการยุวศิลปิน แดนดินนครพนม ส่งสมภูมิปัญญา ตระการตาฟ้อนหางนกยูงขึ้น เพื่อเป็นการเปิดพื้นที่ให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความสามารถ ตลอดจนร่วมอนุรักษ์และสืบทอดศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัดนครพนมสืบต่อไป

วัตถุประสงค์โครงการ

เพื่อถ่ายทอดประวัติความเป็นมาของการฟ้อนหางนกยูงให้แก่เยาวชนได้สืบสานการฟ้อนหางนกยูง

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นวางแผน

ทีมยุวศิลปินถิ่นเวินพระบาทได้ประชุมปรึกษาหารือ เพื่อวางแผนชี้แจง ทำความเข้าใจและมอบหมายหน้าที่ให้กับสมาชิกโครงการ ในวันที่ 10 - 21 พฤษภาคม 2564 โดยมีนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเวินพระบาท ปลัดเทศบาลตำบลเวินพระบาท ผู้ประสานงานโครงการ ครูที่ปรึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงยืนวิทยาเข้าร่วมประชุม โดยพร้อมเพรียงกัน ณ ห้องประชุมสำนักงานเทศบาลตำบลเวินพระบาทและห้องประชุมโรงเรียนเชียงยืนวิทยา

กลุ่มยุวศิลปินถิ่นเวินพระบาททำบันทึกข้อตกลงร่วมกับเทศบาลตำบลเวินพระบาท ณ เทศบาลตำบลเวินพระบาท

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาประวัติความเป็นมาของการฟ้อนหางนกยูงในจังหวัดนครพนม

ในการดำเนินงานขั้นตอนนี้กลุ่มยุวศิลปินถิ่นเวินพระบาทได้มีการศึกษาประวัติความเป็นมาจากเอกสาร และเก็บข้อมูลภาคสนาม จากผู้รู้เกี่ยวกับการฟ้อนหางนกยูงในแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จ.นครพนม พิพิธภัณฑสถานผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนมหลังเก่า ศาลเจ้าพ่อหมื่น ซึ่งเป็นจุดกำเนิดฟ้อนหางนกยูง ในการสัมภาษณ์ผู้รู้ได้สัมภาษณ์ ผู้ที่เคยฟ้อนหางนกยูงในอดีต เช่น นางสาวรัชณี ลองจ่าง ปัจจุบันอายุ 76 ปี เมื่อได้ข้อมูลที่ถูกต้องแล้วจึงนำมาจัดเรียงเป็นเอกสารประกอบการฝึกอบรม และดำเนินการเข้าเล่มเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดคือ สัปดาห์แรกของเดือนมิถุนายน

ขั้นตอนที่ 3 ประชาสัมพันธ์และรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการยุวศิลปิน ดนตรี ดนตรีพนม ส่งสมภูมิจิตใจ ตระการตาพ้องนทกยุง

ประชาสัมพันธ์และรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ ทางทีมใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ และรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 3 วิธี ซึ่งออกแบบให้สอดคล้องกับแนวทางในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ดังนี้

1. ประชาสัมพันธ์ที่หอกระจายข่าวหมู่บ้านตั้งแต่วันที่ 14-20 มิถุนายน 2564
2. จัดทำ google form เป็นแบบฟอร์มใบสมัครโดยการสแกน QR-Code และกรอกข้อมูลการสมัครผ่านแอปพลิเคชันไลน์ซึ่งเปิดระบบการรับสมัครตั้งแต่วันที่ 21-30 มิถุนายน 2564
3. ประชาสัมพันธ์และรับสมัครแบบปากต่อปาก ด้วยการโทรศัพท์เชิญชวนกลุ่มเยาวชนแกนนำเข้าร่วมการจัดกิจกรรม

จากวิธีการดังกล่าวมีกลุ่มเยาวชน กลุ่มแม่บ้านที่สนใจเข้ารับการอบรมครบถ้วนตามจำนวนที่ตั้งไว้คือ 50 คน

ขั้นตอนที่ 4 จัดอบรมถ่ายทอดศิลปะการฟ้อนหางนกยูง

กลุ่มยุวศิลปินถิ่นเวียงพระบาทกำหนดให้มีการจัดอบรมศิลปะการฟ้อนหางนกยูงให้กับเยาวชน กลุ่มแม่บ้าน และผู้ที่สนใจ ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นแกนนำได้จำนวน 50 คน โดยเชิญนายวัฒนศักดิ์ พัฒนภูทอง ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการฟ้อนหางนกยูง ร่วมกับปราชญ์ชาวบ้านมาเป็นผู้ถ่ายทอดทำฟ้อนหางนกยูง แต่เนื่องจากเกิดการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย จึงได้ปรับเปลี่ยนการอบรมจากกำหนดเดิมอบรม 3 วัน

ผู้เข้ารับการอบรม 50 คน โดยแบ่งการอบรมออกเป็น 2 รุ่น ๆ ละ 25 คน เพิ่มระยะเวลาเป็น 6 วัน

รุ่นที่ 1 เข้ารับการอบรมตั้งแต่วันที่ 5 - 7 กรกฎาคม 2564

รุ่นที่ 2 เข้ารับการอบรมตั้งแต่วันที่ 12 - 14 กรกฎาคม 2564

ซึ่งการแบ่งผู้เข้ารับการอบรมเป็นการป้องกันและลดความแออัดของผู้เข้าร่วมการอบรม ตลอดระยะเวลาการอบรมได้มีมาตรการป้องกันครบถ้วน ได้แก่ การวัดอุณหภูมิ สวมหน้ากากอนามัย เว้นระยะห่าง ล้างมือด้วยแอลกอฮอล์ การจัดทำหลักสูตรการอบรม กำหนดให้มีการศึกษาภาคทฤษฎีจากเอกสาร การฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง การฝึกปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม รวมไปถึงการจัดทำอุปกรณ์ในการฟ้อนหางนกยูง ฝึกแต่งหน้า ทำผม และแต่งกายด้วยตนเอง

ในด้านสถานที่ได้รับความอนุเคราะห์ศาลาอเนกประสงค์ และศาลาการเปรียญ วัดพระบาทเวินปลา หมู่ 1 บ้านเวียงพระบาทสำหรับใช้เป็นสถานที่ฝึกอบรม รวมไปถึงสถาบันพระปกเกล้าที่ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณ

ขั้นตอนที่ 5 มหกรรมสืบสานพ่อนหางนกยูง

มหกรรมสืบสานพ่อนหางนกยูง เป็นกิจกรรมหนึ่งในการบวงสรวงพญาศรีสัตตนาคราช อ.เมือง จ.นครพนม ใช้ผู้แสดงพ่อนหางนกยูง จำนวน 150 คน แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 จึงได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการแสดงจากชุดใหญ่ไปเป็นการแสดงภายในชุมชน แบ่งออกเป็น 5 รอบ ๆ ละ 30 คน ดังนี้

- รอบที่ 1 วันที่ 15 กรกฎาคม 2564 ณ ลานอเนกประสงค์ วัดพระบาทเวินปลา บ้านเวินพระบาท ต.เวินพระบาท อ.ท่าอุเทน จ.นครพนม
- รอบที่ 2 วันที่ 20 กรกฎาคม 2564 ณ ศาลาการเปรียญวัดพระบาทเวินปลา บ้านเวินพระบาท ตำบลเวินพระบาท อ.ท่าอุเทน จ.นครพนม
- รอบที่ 3 วันที่ 28 กรกฎาคม 2564 ณ ศาลาการเปรียญวัดสว่างสุวรรณาราม ต.หนองแสง อ.เมือง จ.นครพนม

รอบที่ 4 วันที่ 13 สิงหาคม 2564 ณ ศาลาการเปรียญวัดสว่างสุวรรณาราม
ต.หนองแสง อ.เมือง จ.นครพนม

รอบที่ 5 วันที่ 16 สิงหาคม 2564 ณ ลานพญาศรีสัตตนาคราช อ.เมือง
จ.นครพนม

ขั้นตอนที่ 6 สรุปผลและประเมินผลโครงการ

จัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจ จำนวน 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 สำหรับสำรวจความ
พึงพอใจผู้เข้าร่วมการอบรม และชุดที่ 2 สำหรับผู้รับชมการพ่อนหางนกยูง ซึ่งใช้วิธีการ
สร้างแบบสอบถามโดยการจัดทำ google form และตอบแบบสอบถามผ่านการสแกน
QR-Code ในแอปพลิเคชันไลน์

ขั้นตอนที่ 7 เผยแพร่ผลสำเร็จผ่านสื่อสังคมออนไลน์และเอกสาร

มีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานของกลุ่มในหลากหลายช่องทาง ได้แก่ เพจ
facebook ชื่อ “กลุ่มยุวศิลปินถิ่นเงินพระบาท” ไลน์กลุ่ม KPI NEW GEN การทำจดหมาย
ข่าวของโรงเรียน การนำเสนอผ่านยูทูบ เป็นต้น

ผลผลิตของโครงการ

- การประชาสัมพันธ์ 10 หมู่บ้าน
- จัดอบรมแกนนำจำนวน 50 คน
- แสดงพ่อนางนกยูงในงานบวงสรวงพญาศรีสัตตนาคราชจำนวน 150 คน
- จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจจำนวน 300 ชุด ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 150 คน ผู้ชม 150 คน
- ทำคลิปวิดีโอลงในสื่อออนไลน์โดยมีคำอธิบายเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ผลลัพธ์ของโครงการ

- เยาวชนอนุรักษ์การพ่อนางนกยูงคิดเป็นร้อยละ 90
- ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้ร่วมงานไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85

แนวทางการพัฒนาโครงการให้เกิดความยั่งยืน :

เพื่อให้เกิดความยั่งยืน จำเป็นต้องดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะเวลาหลายปี ร่วมกับการสร้างภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนให้มากยิ่งขึ้น มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลความสำเร็จอย่างต่อเนื่องในทุกรูปแบบ มีการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรม เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน มีการบันทึกทำรำ จังหวะดนตรี และการแต่งกายของพ่อนางนกยูงในรูปแบบของสื่อเทคโนโลยี ในส่วนของสถานศึกษาควรมุ่งนำพ่อนางนกยูงมาบรรจุลงในหลักสูตรท้องถิ่น และเชิญวิทยากร ผู้รู้ ปราชญ์ท้องถิ่น มาร่วม

ถ่ายทอดความรู้เรื่องการ fidanzานกยูงให้แก่นักเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรบรรจุเรื่องการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านการ fidanzานกยูงลงในแผนปฏิบัติราชการเพื่อจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่อง และควรมีการจัดประกวด fidanzานกยูงในกลุ่มเด็กเยาวชน และประชาชนทั่วไป

งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน รวม 70,000 บาท แบ่งเป็น

- งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพระปกเกล้า 50,000 บาท
- งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 20,000 บาท

แกนนำเยาวชน

นายตุลาพัฒน์ กงอำพร	หัวหน้าทีม
นายทองพูล แก้วพุทธ	เลขานุการ
นายธีรภัทร วงศ์ศรี	เหรัญญิก
นางสาววิมลสิริ ทะนะไชย	ปฏิคม
นางสาวญาดา เผือกศรี	สมาชิก

ผู้ประสานงานโครงการ

นายศวิพงษ์ พรหมเสนา

ที่ปรึกษาโครงการ

นายวัฒนศักดิ์ พัฒนภูทอง	ครู วิทยาลัยน่านานาญการพิเศษ โรงเรียนเชียงยืนวิทยา
นายจตุรงค์ เจริญรัตน์	ครู วิทยาลัยน่านานาญการพิเศษ โรงเรียนเชียงยืนวิทยา

ทีมสนับสนุน

- คณะครูโรงเรียนเชียงยืนวิทยา
- เทศบาลตำบลเวินพระบาท
- กลุ่มเพื่อนหางนกยูงวัดสว่างสุวรรณาราม
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครพนม
- ศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม

การประชาสัมพันธ์

ทีมยุวศิลปินถิ่นเวินพระบาทมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลและผลงานผ่านสื่อ facebook ในชื่อ “ยุวศิลปินถิ่นเวินพระบาท” และลงเผยแพร่บน Youtube ในชื่อ “โครงการอบรมเพื่อนหางนกยูง สนับสนุนโดยสถาบันพระปกเกล้า”

SCAN เพื่อเข้าชม
“โครงการอบรมเพื่อนทางนกยูง”

**โครงการ “Save Life” 6 นาที
มีค่า ลดอัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำ
ในแม่น้ำโขง เขตพื้นที่ อ.บ้านแพง
จ.นครพนม**

ทีมแพงโขง

ชื่อกิมเยาวชน : กิมแพงโฮง
 ชื่อโครงการ : โครงการ “Save Life” 6 นาทีมีค่า ลดอัตราการเสียชีวิต
 จากการจมน้ำในแม่น้ำโขง เขตพื้นที่ อ.บ้านแพง จ.นครพนม
 ชื่อโรงเรียน : โรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม
 เลขที่ 20 หมู่7 ตำบลบ้านแพง อำเภอบ้านแพง
 จังหวัดนครพนม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : เทศบาลตำบลบ้านแพง ถนนกรมทางหลวงพัฒนา
 ที่สนับสนุนการดำเนินงาน : ตำบลบ้านแพง อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม

ที่มาของโครงการ

“การจมน้ำ” เป็นสาเหตุของการเสียชีวิตอันดับ 1 ของเด็กไทยอายุต่ำกว่า 15 ปี ซึ่งสูงมากกว่าการเสียชีวิตจากโรคติดเชื้อและโรคไม่ติดเชื้อ และสูงกว่าอุบัติเหตุจากการจราจรถึง 2 เท่า โดยในปี พ.ศ.2562 มีข้อมูลสถิติจากกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข พบว่า มีจำนวนเด็กจมน้ำเสียชีวิต 550 คน หรือเฉลี่ยวันละ 15 คน โดยเฉพาะในช่วงเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงปิดภาคเรียน มีเด็กเสียชีวิตสูงสุดถึง 199 คน อีกทั้งยังมีข้อมูลเพิ่มเติมในช่วงเดือนมกราคม ถึงเดือนสิงหาคม 2563 มีเหตุการณ์จมน้ำเสียชีวิต 34 เหตุการณ์ จาก 20 จังหวัด มีผู้เสียชีวิตรวม 49 ราย ส่วนใหญ่เป็น เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี (ข้อมูลจาก วารสารกองป้องกันบาดเจ็บ ควบคุมโรค ฉบับที่ 273)

อำเภอบ้านแพง เป็นอำเภอชายแดนที่ตั้งอยู่ทางเหนือสุดของจังหวัดนครพนม มีอาณาเขตติดริมชายฝั่งแม่น้ำโขง แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตลอดแนวยาวประมาณ 28 กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ริมฝั่งแม่น้ำโขงเป็นพื้นที่ลาดชัน ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – พฤษภาคม จะพบดอนทรายยาวประมาณ 3 กิโลเมตรในพื้นที่บ้านดอนแพง เขตอำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม โดยถือเป็นแหล่งอาหารเพื่อยังชีพตาม

วิธีชุมชนริมฝั่งโขง พื้นที่ดังกล่าวจึงมีสมาชิกในชุมชนลงไปหาปลา เล่นน้ำ รวมถึงมีเด็กติดตามผู้ปกครองลงไปด้วยจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์จึงเกิดเหตุการณ์จมน้ำเสียชีวิต จำนวน 3 ราย รวมไปถึงพื้นที่ใกล้เคียงก็เกิดเหตุการณ์ลักษณะเดียวกันอีก 3 เหตุการณ์ มีผู้เสียชีวิต จำนวน 4 คน อันนำมาซึ่งความสูญเสียทั้งแก่ครอบครัว และชุมชน

วัตถุประสงค์โครงการ

1. จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายอาสาสมัครช่วยชีวิต และจัดตั้งจุดเฝ้าระวังป้องกันการจมน้ำ สัญญาณเตือนภัยขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุในเขตแม่น้ำโขง อ.บ้านแพง จ.นครพนม
2. เพื่อลดอัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำ อุบัติเหตุจากการเล่นน้ำของเด็ก เยาวชน และคนในชุมชน ในเขตแม่น้ำโขง อ.บ้านแพง จ.นครพนม
3. เด็ก เยาวชน คนในชุมชน สามารถเอาตัวรอดจากสถานการณ์การจมน้ำ สามารถช่วยชีวิต และปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้แก่ผู้จมน้ำได้อย่างถูกต้อง

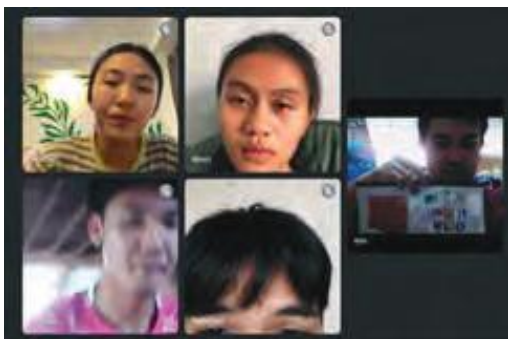
ขั้นตอนการดำเนินงาน

โครงการ "Save Life" 6 นาทีมีค่า ลดอัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำในแม่น้ำโขง เขตพื้นที่ อ.บ้านแพง จ.นครพนม เป็นโครงการที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างทักษะการช่วยชีวิตเมื่อประสบเหตุจากการจมน้ำอย่างถูกต้อง

ให้กับเด็กที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี โดยใช้การฝึกอบรม เสริมทักษะการเอาชีวิตรอด และปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างถูกต้อง (ห้ามลงไปช่วย ต้องปฏิบัติดังนี้ คือ ตะโกน โยน ยื่น ลอยน้ำ)

เนื่องจากในช่วงเริ่มต้นโครงการ มีสมาชิกกลุ่มแพงโขงเป็นผู้สัมผัสเสี่ยงสูงกับผู้ติดเชื้อโควิด-19 รายที่ 149 ของจังหวัดนครพนม ทำให้ทางโรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม ประกาศหยุดเรียนด้วยเหตุพิเศษ ในระหว่างวันที่ 22 – 25 มิถุนายน 2564 และสมาชิกกลุ่มต้องกักตัว 14 วัน ตามมาตรการเฝ้าระวัง ทางกลุ่มแพงโขงจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประชุมปรับแผนการดำเนินงาน

แกนนำกลุ่มและคุณครูที่ปรึกษาประชุมผ่านโปรแกรม Google Meet ในวันที่ 23 มิถุนายน 2564 เพื่อหารือแนวทางการปรับเปลี่ยนรูปแบบของกิจกรรมในช่วงของการแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งทางโรงเรียน

บ้านแพงพิทยาคมได้ประกาศปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ เนื่องจากมีนักเรียนเป็นผู้สัมผัสเสี่ยงสูง ทางกลุ่มจึงมีมติให้ปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และเป็นไปตามประกาศของ ศบค. นครพนม อย่างเคร่งครัด

ขั้นตอนที่ 2 รับสมัครจิตอาสาภายในชุมชน

มีการเปิดรับสมัครจิตอาสาโดยใช้การสแกน QR Code และกรอกข้อมูลใน google form เพื่อจัดตั้ง “กลุ่มแพงโขง” เป็นกลุ่มอาสาสมัครเคลื่อนที่เร็วเพื่อช่วยชีวิตและเฝ้าระวังภัยอันจะเกิดในพื้นที่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง มีผู้สนใจสมัคร จำนวนทั้งสิ้น 25 คน มีนายอภิวัฒน์ ราชนาวิ ผู้ใหญ่บ้านบ้านดอนแพง หมู่ 7 ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าอาสาสมัคร

ขั้นตอนที่ 3 จัดตั้งจุดเฝ้าระวังป้องกันการจมน้ำ

จำนวน 3 จุด ได้แก่ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 ศาลาประชาคม และป้อมป้องกันภัยบริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง โดยมีอุปกรณ์ช่วยชีวิตเมื่อเกิดเหตุ ได้แก่ เสื้อชูชีพ ห่วงยาง เชือก และทุ่นลอยน้ำ

ขั้นตอนที่ 4 กิจกรรมการพัฒนาแหล่งน้ำปลอดภัย

พัฒนาพื้นที่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง บ้านดอนแพง อ.บ้านแพง จ.นครพนม โดยได้รับความร่วมมือจากเทศบาลตำบลบ้านแพง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7 บ้านดอนแพง ผู้นำชุมชน ชมรมนกกเปิดน้ำโขงบ้านแพง ทหารพราน 2108 และชาวบ้านดอนแพง

ขั้นตอนที่ 5 จัดกิจกรรมฝึกอบรมทบทวนหลักสูตร

แกนนำกลุ่มได้จัดกิจกรรมฝึกอบรมทบทวนหลักสูตร ตะโกน โยน ยืน ให้กับสมาชิกทีมสนับสนุน จำนวน 20 คน ที่เคยผ่านการฝึกอบรมจากทีมวิทยากร ครู ก. จังหวัดนครพนม ร่วมกับทีมวิทยากรโรงพยาบาลบ้านแพง โดยปฏิบัติตามแนวทางการรักษาระยะห่างและการชุมนุมของ ศบค. นครพนม อย่างเคร่งครัด โดยแบ่งการฝึกอบรมเป็น 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 ในวันที่ 23 กรกฎาคม 2564 ณ โดมอเนกประสงค์ เพาะแพง โรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม และครั้งที่ 2 ในวันที่ 30 กรกฎาคม 2564 เพื่อทำการสำรวจประเมินความเสี่ยง บริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง อำเภอบ้านแพง

ขั้นตอนที่ 6 การจัดเตรียมเอกสารประกอบการฝึกอบรม แบบทดสอบ ก่อน-หลังการฝึกอบรม แบบประเมินความพึงพอใจ และแผ่นโปสเตอร์ให้ความรู้ในการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 7 การประชาสัมพันธ์

ประชาสัมพันธ์กิจกรรมผ่านเพจสถานักเรียนโรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม เพจสังคมสดใสหัวใจขยายดี ซึ่งได้รับการตอบรับและสมัครเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 100 คน

ขั้นตอนที่ 8 จัดทำสื่อสร้างสรรค์

เพื่อให้ตระหนักถึงความปลอดภัยในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบเหตุฉุกเฉินทางน้ำอย่างถูกวิธี ผ่านสื่อ TikTok

ขั้นตอนที่ 9 จัดกิจกรรมการฝึกอบรม

ระหว่างวันที่ 23-27 สิงหาคม 2564 ในรูปแบบการรักษาระยะห่างและจำกัดการชุมนุม ให้เด็กและเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี จำนวน 100 คน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้กฎความปลอดภัยทางน้ำเพื่อเน้นย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของนาทชีวิต การมีสติในการแก้ไขปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์ ให้เด็ก ๆ มีทักษะการเอาชีวิตรอดเมื่อประสบเหตุฉุกเฉินทางน้ำ มีการให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพภูมิประเทศ แหล่งน้ำในชุมชน เพื่อให้เห็นและตระหนักถึงความสำคัญ นำไปสู่การลดอัตราการเกิดเหตุและลดอัตราการเสียชีวิตที่เกิดจากการตกน้ำหรือจมน้ำ เป็นการให้ความรู้กลุ่มย่อย สมาชิกทีมสนับสนุน 1 คน ต่อเด็กจำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 10 ประเมินผลการจัดอบรม

ให้ผู้เข้าร่วมโครงการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยผู้ที่มีผลการทดสอบ ตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน และจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมเมื่อจบโครงการ

ขั้นตอนที่ 11 จัดการประชุมสรุปผลการดำเนินงานแบบออนไลน์

ทีมแพงโขงนำข้อมูลแบบทดสอบ แบบประเมิน มาวิเคราะห์และนำไปพัฒนารูปแบบกิจกรรมและนวัตกรรมต่อไป นอกจากนี้ยังได้นำข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมไปเสนอต่อที่ปรึกษาโครงการ ได้แก่ เทศบาลบ้านแพง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม ตัวแทนชุมชน และมอบเกียรติบัตรให้กับตัวแทนกลุ่มสนับสนุน ผู้ผ่านการเข้ารับการอบรม

ผลผลิตของโครงการ

กิจกรรม Save Kong

- รับสมัครจิตอาสาภายในชุมชน เพื่อจัดตั้งกลุ่ม“กลุ่มแพงโขง” เป็นกลุ่มอาสาสมัครเคลื่อนที่เร็วเพื่อช่วยชีวิตและเฝ้าระวังภัยอันจะเกิดในพื้นที่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง
- กิจกรรมการฝึกอบรมหลักการช่วยชีวิต การปฐมพยาบาลผู้จมน้ำเบื้องต้นอย่างถูกวิธีและการเผชิญเหตุอย่างมีสติ
- กิจกรรมสร้างเครือข่ายอาสาสมัครช่วยชีวิตโดยให้องค์กรในชุมชนมีส่วนร่วม ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มหน่วยงานภาครัฐ กลุ่มนกเป็ดน้ำโขงนครพนม จุดย่อยอบ.บ้านแพง กลุ่มเยาวชน กลุ่มชาวบ้าน
- จัดตั้งจุดเฝ้าระวังป้องกันการจมน้ำ ติดตั้งสัญญาณเตือนภัยขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุ มีอุปกรณ์ช่วยชีวิตเมื่อเกิดเหตุได้แก่ เสื้อชูชีพ 30 ตัว ห่วงยาง 6 อัน เชือกช่วยชีวิต 10อัน ฟันลอยน้ำ 30 อัน

กิจกรรม Save Child

- จัดฝึกภาคปฏิบัติให้เด็กและเยาวชน ที่มีอายุไม่เกิน 15ปี จำนวน 100 คน ให้มีทักษะการเอาชีวิตรอดเมื่อประสบเหตุฉุกเฉินทางน้ำ โดยขอความร่วมมือจากโรงพยาบาลบ้านแพง สาธารณสุขอำเภอบ้านแพง ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
- กิจกรรมให้ความรู้ในสภาพภูมิประเทศแหล่งน้ำในชุมชน เพื่อให้เห็น และตระหนักถึงความสำคัญสู่การลดอัตราการเกิดเหตุและลดอัตราการเสียชีวิตที่เกิดจากการตกน้ำ จมน้ำ

กิจกรรม Save Life

- กิจกรรมนาทีชีวิต เป็นกิจกรรมเน้นย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของนาทีชีวิต การมีสติในการแก้ไขปัญหา หรือการมีสติเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ผลลัพธ์ของโครงการ

- เด็กและเยาวชน ที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี ที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 100 คน ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยที่ 18 คะแนน มีทักษะการเผชิญเหตุฉุกเฉินทางน้ำ และสามารถเอาตัวรอดจากสถานการณ์การจมน้ำหรือตกน้ำได้
- เด็ก เยาวชน คนในชุมชน มีอัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำลดลง มีผลเท่ากับศูนย์
- มีกลุ่มเครือข่ายอาสาสมัครช่วยชีวิตในชุมชนอย่างมีส่วนร่วม 25 คน
- มีจุดเฝ้าระวังป้องกันการจมน้ำบริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขง จำนวน 3 จุด ได้แก่ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 จุดศาลาประชาคมบ้านดอนแพง และจุดป้อมริมฝั่งแม่น้ำโขง
- มีผลการประเมินความพึงพอใจจากผู้เข้าตอบแบบประเมินจำนวน 76 คน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
- จากเป้าหมายเชิงความพึงพอใจทางกลุ่มได้กำหนดไว้ในระดับมากที่สุด 85% จากการดำเนินกิจกรรมพบผลการประเมินความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีปัจจัยเชิงบวกที่สนับสนุนคือความร่วมมือจากกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมเต็มจำนวน และมีปัจจัยเชิงลบที่เป็นอุปสรรคคือภาวะการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้ทางกลุ่มต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการฝึกอบรมเป็นการฝึกอบรมกลุ่มย่อยในชุมชน ซึ่งจากสถานการณ์ไม่สามารถเปิดสระว่ายน้ำในชุมชนได้ และห้ามชุมนุมเกิน 50 คน

แนวทางการพัฒนาโครงการให้เกิดความยั่งยืน

ส่งเสริมให้ชุมชนเห็นความสำคัญ และสนับสนุนให้ชุมชน โรงเรียน มีหลักสูตร การเรียนรู้ สอนการเอาชีวิตรอดเมื่อเผชิญเหตุฉุกเฉินทางน้ำ และพัฒนาแหล่งน้ำใน ชุมชนให้มีความปลอดภัยต่อชีวิตของคนในชุมชน รวมถึงรณรงค์ให้เด็ก ๆ เยาวชน เห็นความสำคัญในการมีทักษะการเอาชีวิตรอดเมื่อเผชิญเหตุฉุกเฉินทางน้ำ พัฒนา ให้เป็น “ทักษะชีวิตของลูกน้ำโขง” เพื่อให้ชุมชนของเรามีอัตราการเสียชีวิตจากการ จมน้ำเป็น “ศูนย์”

งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน 69,600 บาท แบ่งเป็น

- งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพระปกเกล้า 32,000 บาท
- งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 37,600 บาท

แกนนำเยาวชน

นายพลพัฒน์ บุญทอง	รับผิดชอบดูแลการดำเนินโครงการในภาพรวม และประสานงานกับชุมชน จัดทำสื่อวีดีโอและ เทคโนโลยี
นายธีษทัตน์ ปีกแก้ว	รับผิดชอบจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนิน โครงการตามรูปแบบและวิธีการที่กำหนด
นางสาวหัตยา ชาติ	รับผิดชอบการบริหารงบประมาณที่ใช้ในโครงการ และรวบรวมเอกสาร-หลักฐานทางการเงิน
นางสาวนราทิพย์ อุดมมา	รับผิดชอบการอำนวยความสะดวก และประสานงาน กับบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ในการดำเนิน โครงการ จัดทำสื่อวีดีโอและเทคโนโลยี
นางสาววิชา ไชยสิงห์	รับผิดชอบการดำเนินงานโครงการให้สำเร็จลุล่วง ร่วมกับสมาชิกในทีม จัดทำสื่อวีดีโอและเทคโนโลยี

ผู้ประสานงานโครงการ

นายทศพล ศรีสาระ

ที่ปรึกษาโครงการ

นายสุพรรณ โกศล

นายเอกชัย คະชาวงค์

นายกเทศมนตรีบ้านแพງ

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแพງพิทยาคม

ทีมสนับสนุน :

นายก้าแพง แยมวงศ์

นายธนาดรณ ยาโน

นายภานุวัตร รongวัตตะ

นายจิรวัดน์ ไชยสุไพธิ์

นางสาวดรุณี แสนวงษา

นางสาวจิตรลดา ผุยหลวง

นางสาวธิดารัตน์ ผาลี

นางสาวปาริชาติ แสนบุตร

นางสาวอริสา วิณโรจน์

นางสาวปรางวรา อภัยโส

นายพีรพงศ์ จันทะโคตร

นายพีรณัฐ ไชยวี

นายอภิวัฒน์ พรหมจอม

นายณัฐพล ทะนะดี้อ

นางสาวสร้อยฟ้า อุปเสน

นางสาวฐานะศรี ไตรอุดมศรี

นางสาวบุษบา สาสอน

นางสาววนิดา ลุนอุบล

นางสาวชลธิชา ขออาศัย

การประชาสัมพันธ์

ทีมแพงโขงใช้สื่อ Facebook ชื่อ “แพงโขง โรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม” ร่วมกับแอปพลิเคชัน Tik Tok และวารสารข่าวประชาสัมพันธ์เพื่อเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ผลงานของโครงการ และใช้หลักสูตร “ว่ายน้ําเพื่อเอาชีวิตรอด” ซึ่งเป็นหลักสูตรออนไลน์ 15 ชั่วโมงเผยแพร่ทาง Youtube ของสำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค เป็นสื่อการสอนด้วย

SCAN ME

SCAN ME

SCAN ME

โครงการมัลติเทคนิคน้อยออนทัวร์
นานาชาติพันธุ์
(ไทย ลาว มอญ กะเหรี่ยง พม่า จีน มัง อังกฤษ)

ทีมเพชรทองพายุ

ชื่อทีมเยาวชน : ทีมเพชรทองพวงมณี

ชื่อโครงการ : โครงการมัคคุเทศก์น้อยออนทัวร์นานาชาติพันธุ์
(ไทย ลาว มอญ กะเหรี่ยง พม่า จีน มัง อังกฤษ)

ชื่อโรงเรียน : โรงเรียนทองพวงมณีวิทยา

เลขที่ 31/1 หมู่ 1 ตำบลท่าขนุน อำเภอทองพวงมณี

จังหวัดกาญจนบุรี 71180

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลทองพวงมณี

ที่สนับสนุนการดำเนินงาน : สำนักงานเทศบาลตำบลทองพวงมณี หมู่ 1 ตำบลท่าขนุน

อำเภอทองพวงมณี จังหวัดกาญจนบุรี 71180

ที่มาของโครงการ

ทองพวงมณีมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามหลายแห่ง เช่น เขื่อนวชิราลงกรณ รอยพระพุทธรูปท้าวต๋านซุน สะพานแขวนหลวงปู่สาย บ้านหลบภัยเขลยศึก และพระ ภาพร.ทองพวงมณีกาญจนธรรมพิทักษ์ เป็นต้น แต่สถานที่ดังกล่าว ยังไม่มีการประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร ทำให้นักท่องเที่ยวไม่รู้จักสถานที่ท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลท่าขนุน และเขตเทศบาลตำบลทองพวงมณีของเรา ทองพวงมณีจึงเป็นเพียงทางผ่านของนักท่องเที่ยวที่มุ่งเดินทางไปยังสังขละบุรี ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีการประชาสัมพันธ์และเป็นที่ยุ่จักอยู่แล้ว ประกอบกับสถานการณ์ COVID-19 และสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงจากเดิมอีก ส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพค้าขายในเขตเทศบาลตำบลท่าขนุนและเขตเทศบาลตำบลทองพวงมณี มีรายได้ลดน้อยลง ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

จากการวิเคราะห์ปัญหา พบว่า เนื่องจากไม่มีการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลท่าขนุนและเขตเทศบาลตำบลทองพวงมณี จึงทำให้นักท่องเที่ยวไม่รู้จักสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าว และที่สำคัญสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้น ยังไม่มีผู้ให้ความรู้และบอกเล่าประวัติความเป็นมาของแต่ละสถานที่ ดังนั้น ทีมเพชรทองพวงมณีจึงจัดทำโครงการมัคคุเทศก์น้อยออนทัวร์นานาชาติพันธุ์ (ไทย ลาว มอญ กะเหรี่ยง พม่า จีน มัง อังกฤษ) ขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อสร้างให้เยาวชนในเขตเทศบาลตำบลท่าขนุนและเขตเทศบาลตำบลทองผาภูมิเป็นมัคคุเทศก์น้อยออนทัวร์นานาชาติพันธุ์ (ไทย ลาว มอญ กะเหรี่ยง พม่า จีน ม้ง อังกฤษ)
2. เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ในชุมชน
3. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบสานวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1 การประชาสัมพันธ์ และรับสมัครมัคคุเทศก์น้อย

ทีมเพชรทองผาภูมิมีการประชาสัมพันธ์โครงการบริเวณหน้าเสาธง และเปิดรับสมัครผู้สนใจเข้าร่วมเป็นมัคคุเทศก์น้อย ทางเพจ facebook ของโรงเรียนทองผาภูมิวิทยา จากนั้นจึงประกาศรายชื่อผู้ผ่านรอบคัดเลือก

ผู้สนใจเข้าร่วมเป็นมัคคุเทศก์น้อยสามารถสแกน QR Code แล้วกรอกข้อมูลลงในใบสมัครได้เลย

ขั้นตอนที่ 2 ลงพื้นที่ศึกษาหาข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวภายในอำเภอทองผาภูมิ

ขั้นตอนที่ 3 จัดอบรมเสริมความรู้ให้แก่มัคคุเทศก์น้อย

ทางทีมได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นวิทยากรเพื่อเสริมความรู้ให้แก่มัคคุเทศก์น้อย (เดิมทางทีมเพชรทองผาภูมิ วางแผนจัดกิจกรรมการอบรมเป็นแบบ On site แต่เนื่องจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 จึงปรับรูปแบบในการอบรมมาเป็นการบันทึกเสียงของวิทยากรในการบอกเล่าประวัติความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งในเขตเทศบาลตำบลท่าขนุนและเขตเทศบาลตำบลทองผาภูมิ แล้วนำมาเปิดให้มัคคุเทศก์น้อยได้ฟัง แทนการลงไปบรรยายในพื้นที่เพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ)

ขั้นตอนที่ 4 วางแผนและถ่ายทำคลิปวิดีโอประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยว

เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ในสื่อออนไลน์ผ่านทาง YouTube facebook เพจโรงเรียนทองผาภูมิวิทยา ชาวท้องถิ่น และเว็บไซต์ของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ

- คัดเลือกสถานที่ท่องเที่ยว โดยกำหนดให้แต่ละสถานที่ท่องเที่ยวใช้ภาษาที่แตกต่างกันในการประชาสัมพันธ์ จากนั้นจึงแบ่งงานให้แต่ละทีมมีทั้งแกนนำและทีมสนับสนุน โดยผู้รับผิดชอบมีหน้าที่ วางแผนการทำงาน และเขียนบทในส่วนของตน แล้วจึงนัดหมายเพื่อถ่ายทำคลิปวิดีโอ วันละ 1 สถานที่
- เผยแพร่คลิปทาง YouTube 5 คลิป ประกอบด้วย คลิปนำชมพระ ภูปร.ทองผาภูมิกาญจนธรรมพิทักษ์ บ้านหลบภัยเขลยศึก รอยพระพุทธรบาท สะพานแขวนวัดท่าขนุน และเขื่อนวชิราลงกรณ

นักข่าวช่อง NBT สัมภาษณ์คณะผู้บริหารและทีมมัคคุเทศก์น้อยฯ

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยว

1. สมาชิกในทีมช่วยกันจัดเตรียมแผ่นพับ เพื่อนำไปใช้ในการประชาสัมพันธ์ตามสถานที่ท่องเที่ยวทั้ง 5 แห่ง
2. จัดทำ QR-CODE ข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยว
3. จัดทำถุงผ้ามัคคุเทศก์น้อย

ขั้นตอนที่ 6 มัคคุเทศก์น้อยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

มัคคุเทศก์น้อยเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นภายในชุมชนเพื่อเชิญชวนคนในท้องถิ่นให้เห็นความสำคัญของวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา พร้อมทั้งแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว

นักข่าวช่อง สวท.กาญจนบุรี สัมภาษณ์คณะผู้บริหารและทีมมัคคุเทศก์น้อยฯ ณ วัดท่าขนุน

ทำกิจกรรมร่วมกับทางชุมชนคุณธรรมวัดท่าขนุน "หิ้วตะกร้า นุ่งผ้าซิ่น นั่งแคร่ไม้ ใสบาตรพระทุกวันอาทิตย์" และพบปะนักท่องเที่ยว

มัคคุเทศก์น้อยร่วมต้อนรับประธานสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และคณะ

ขั้นตอนที่ 7 สรุปผลการดำเนินโครงการ

สมาชิกในทีมร่วมประชุมสรุปผลการดำเนินโครงการ ถอดบทเรียนและจัดทำรายงาน

ผลผลิตของโครงการ

- มีมัคคุเทศก์น้อยเข้าร่วมโครงการ จำนวน 80 คน
- มีแผ่นพับประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน จำนวน 3,000 แผ่น
- ถุงผ้า จำนวน 150 ใบ
- ผลิตภัณฑ์วิดีโอแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว 5 แห่ง โดยใช้ภาษาแตกต่างกัน จำนวน 5 คลิป
- แอปพลิเคชัน 1 แอป มียอดการดาวน์โหลด 1,500 ครั้ง

ผลลัพธ์ของโครงการ

- มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลท่าขนุนและเขตเทศบาลตำบลทองผาภูมิเพิ่มขึ้นเป็น 14,000 คน
- สมาชิกในชุมชนมีรายได้ต่อครัวเรือนต่อเดือน มากกว่า 7,000 บาท

แนวทางการพัฒนาโครงการให้เกิดความยั่งยืน

- ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลท่าขนุนและเขตเทศบาลตำบลทองผาภูมิเพื่อเพิ่มเครือข่ายมัคคุเทศก์น้อยจากโรงเรียนต่าง ๆ ให้ครอบคลุมพื้นที่อำเภอทองผาภูมิ
- ให้มัคคุเทศก์แกนนำรุ่นที่หนึ่งเป็นพี่เลี้ยงให้กับมัคคุเทศก์รุ่นต่อ ๆ ไป

งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน รวมทั้งสิ้น 39,400 บาท

แกนนำเยาวชน

นายธนวัฒน์ ชัชวาล	หัวหน้าทีม
นายสมสะอาด สิริทัศนังษา	เลขานุการ
นายแซมสัน สัมโพธิวงศ์	เหรัญญิก
นายหนุ่ม ไม่มีนามสกุล	ปฏิคม
นางสาวน้ำใส ภัชรกฤษฎ์	สมาชิก

ผู้ประสานงานโครงการ

นางสาวสมรส สวรรค์งาม

ที่ปรึกษาโครงการ

นายประเทศ บุญยงค์	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลทองผาภูมิ
นายยงยุทธ สงพะโยม	ผู้อำนวยการโรงเรียนทองผาภูมิวิทยา

ทีมสนับสนุน :

นางสาวสุธาวัลย์ รุจิราผาทอง
นางสาววรรณิ อ่อนคำมา
นางสาวเบญญาพร จักรพล
นางสาวปุเล่ ไม่มีนามสกุล
นายศุภวิชญ์ หงษ์ยนต์
นางสาวญาดา ตาคำ
นางสาวใหม่ ไม่มีนามสกุล
นางสาวอุไรวรรณ กัลยา
นางสาวเอมอญ ไม่มีนามสกุล
นางสาววัน ณทิพรดา

นางสาวเล็ก ไม่มีนามสกุล
นางสาวสิพร บุญทัน
นางสาวยุวภา ปัญญาใส
นางสาวศุภิสรา สะมาย
นางสาวปรีฉัตร มงคลอภิรดี
นางสาวศุภพิชญ์ พุ่มนิล
นางสาวจันทนา ไม่มีนามสกุล
นางสาวจิรกัญญา พลหมอ
นางสาวสาวิน ไม่มีนามสกุล
นางสาวชาपालธิเพียว ไม่มีนามสกุล

การประชาสัมพันธ์โครงการ/ผลงานผ่านสื่อ :

ทีมมัคคุเทศก์น้อยๆ มีการประชาสัมพันธ์โครงการและผลงานผ่านสื่อหลายช่องทาง เช่น สำนักข่าวต่างๆ ข่าวออนไลน์ จดหมายข่าวและ facebook ของโรงเรียนทองผาภูมิวิทยา เพจ facebook ในชื่อ “มัคคุเทศก์น้อยออนไลน์ทัวร์นานาชาติพันธุ์โรงเรียนทองผาภูมิวิทยา” และคลิปนำชมสถานที่ท่องเที่ยวเผยแพร่ทาง Youtube “มัคคุเทศก์น้อยออนไลน์ทัวร์”

มัลลเทศก์น้อยออนทัวร์นานาชาติ
 พันธุ์ โรงเรียนหนองผากมหาวิทยาลัย
 วิทยาลัยบูรพาโรไฟล์
 12 ก.ค. 2024

SCAN เพื่อติดตาม
 ทีมมัลลเทศก์น้อยออนทัวร์ไปชม
 “เขื่อนอชราสงคราม”

คลิปสะพานวัดท่าขนุน

ข่าว สวท.กาญจนบุรี

ข่าว NBT

หนังสือพิมพ์สยามท้องถิ่น

Pimkannews Online

รายการผู้ว่ากาญจนฯบนข่าว

**โครงการ
อนุรักษ์สืบสานการแสดงละครชาตรี
ตำบลบางปลา**

ทีมเยาวชนเรารักษ์บางปลา

ชื่อกิมเยาวชน : กิมเยาวชนเรารักษ์บางปลา
 ชื่อโครงการ : โครงการอนุรักษ์สืบสานการแสดงละครชาตรี
 ชื่อโรงเรียน : โรงเรียนวัดราษฎร์บูรณะ
 หมู่ 2 ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : องค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา
 ที่สนับสนุนการดำเนินงาน : เลขที่ 43/2 หมู่ 2 ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี
 จังหวัดสมุทรปราการ

ที่มาของโครงการ

ละครชาตรี เป็นละครพื้นบ้านของไทยที่มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา และมีชื่อเรียกต่างกันตามภูมิภาค คือ ภาคใต้เรียกว่า “โนราห์” ส่วนภาคกลางเรียกว่า “ชาตรี” ในระยะแรกทั้งโนราห์ และชาตรีก็นับว่าละครแบบเดียวกัน ต่อมาจึงแพร่หลายไปยังท้องถิ่นต่าง ๆ การแสดงในสองภูมิภาคนี้จึงแตกต่างกันออกไปตามอิทธิพลของวัฒนธรรมท้องถิ่น ละครชาตรีของตำบลบางปลานั้น เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยใดไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่ชัด จากการสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนเกี่ยวกับละครชาตรี (นางลำไย มาเมือง. สัมภาษณ์. 2563) ได้สันนิษฐานว่าละครชาตรี มีมาไม่น้อยกว่า 100 ปี เป็นชุมชนเดียวในสมุทรปราการที่มีเอกลักษณ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เด่นชัดที่สุดด้านละครชาตรี จนเป็นที่มาของคำขวัญประจำตำบลบางปลา ที่ว่า “แดนดินถิ่นมัจฉา การศึกษามั่นคง ดงละครชาตรี มีคลองสวยน้ำใส ร่วมใจสองศาสนา รลือชาขนอมก ปี่พาทย์คงศิลป์ไทย”

ในอดีตตำบลบางปลา มีคณะละครชาตรีอยู่ 5 คณะ ยุบเลิกไป 1 คณะเนื่องจากไม่มีผู้สืบทอด แต่คณะจะมีนักแสดงเป็นของตนเอง แต่ในปัจจุบันละครชาตรีประสบปัญหา มีงานจ้างน้อยลง อันเนื่องมาจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ลูกหลานคณะละครไม่ต้องการสืบทอดเพราะฝึกหัดยากต้องอาศัยใจรัก และความอดทนในการเรียนรู้ อีกทั้งยังมีรายได้ไม่แน่นอน แม้คณะละครชาตรียังคงมีอยู่หลายคณะก็ตาม แต่พบว่าแต่ละคณะเหลือนักแสดงน้อยหากคณะใดได้รับการว่าจ้างก็จะใช้วิธีบอกกล่าวกันให้ไปแสดงแม้จะอยู่คนละคณะก็ตามแต่ก็รู้จักกันหมด ซึ่งในสมัยก่อนนักแสดงจะไม่แสดงข้าม

คณะกันถือเป็นกฎและมารยาทภายในคณะนั้น ๆ จึงเป็นที่มาของปัญหาว่าในอนาคตละครชาตรีอาจสูญหายไปจากชุมชนบางปลา

ดังนั้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์ สืบสาน ละครชาตรีไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และเป็นการสร้างความตระหนักให้เยาวชนรุ่นหลังเห็นถึงคุณค่าศิลปะการแสดงอันเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น กลุ่มเยาวชนเรารักษ์บางปลาจึงได้จัดทำโครงการอนุรักษ์สืบสานการแสดงละครชาตรีขึ้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์ละครชาตรีให้คงอยู่คู่กับตำบลบางปลาตลอดไป

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่ออนุรักษ์และสืบสานการแสดงละครชาตรีของตำบลบางปลาให้คงอยู่สืบไป
2. เพื่อสร้างกลุ่มเยาวชนที่มีใจรักด้านนาฏศิลป์ และมีความมุ่งมั่นที่จะสืบสานละครชาตรีตำบลบางปลาไว้ด้วยกันเพื่อนสร้างคณะละครชาตรีเยาวชนให้เกิดขึ้นในตำบลบางปลา ให้เป็นทางเลือกใหม่สำหรับเด็กและเยาวชนที่สนใจ
3. เพื่อสร้างความตระหนักให้เยาวชนเห็นถึงคุณค่าศิลปะการแสดงอันเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1 ชั้นวางแผน

จัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย นายกองดีการ
บริหารส่วนตำบลบางปลา ประธานสภาวัฒนธรรมตำบล
บางปลา กำนัน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านละครชาตรี เพื่อ
ขอคำปรึกษา และวางแผนดำเนินโครงการ

ขั้นตอนที่ 2 ชั้นดำเนินการ

ประชาสัมพันธ์และรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ
โดยมีการประชาสัมพันธ์ตอนเช้าแถว และติดป้าย
ประชาสัมพันธ์บริเวณทางเข้าโรงเรียนวัดราษฎร์บูรณะ

ขั้นตอนที่ 3 หาข้อมูลเพื่อจัดทำคู่มือละครชาตรี ฉบับเยาวชน

แกนนำเยาวชนสืบหาข้อมูลละครชาตรีทาง
อินเทอร์เน็ตและลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากภูมิปัญญาท้องถิ่น
ในชุมชนและรวบรวมเพื่อทำคู่มือละครชาตรีฉบับเยาวชน

ขั้นตอนที่ 4 ประสานภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็น วิทยากร

ทีมแกนนำเยาวชนประสานทางองค์การบริหาร
ส่วนตำบลบางปลาเพื่อติดต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน
ละครชาตรีมาฝึกสอน และขออนุเคราะห์ให้หอประชุม
อเนกประสงค์องค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาเป็น
สถานที่ฝึกซ้อม

ขั้นตอนที่ 5 จัดอบรมภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการ

ในช่วงเริ่มต้นโครงการได้เชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาฝึกทักษะการทำพื้นฐาน และจากนั้นจึงเริ่มฝึกทำถายมือ ซึ่งถือเป็นการทำเพื่อบูชาครูและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถทำได้อย่างรวดเร็วจนได้รับคำชมจากครูผู้สอน เนื่องจากมีพื้นฐานการทำมาก่อน และมีการอัดคลิปทำรำสำหรับให้ผู้เข้าร่วมโครงการนำไปใช้ศึกษาและฝึกด้วยตนเอง

เนื่องจากจังหวัดสมุทรปราการมียอดผู้ติดเชื้อสูงอย่างต่อเนื่องจึงถูกกำหนดเป็นเขตพื้นที่สีแดงเข้ม ทำให้ไม่สามารถจัดอบรมได้ จึงจำเป็นต้องปรับรูปแบบมาเป็นการบรรยายผ่านวิดีโอคอล เพื่อเสริมความรู้เกี่ยวกับละครชาตรี เช่น ประวัติความเป็นมา การแต่งกาย และเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 6 เผยแพร่หนังสือคู่มือละครชาตรีสำหรับเยาวชน

มอบหนังสือให้แก่ผู้เข้าร่วมอบรมทุกคนไว้สำหรับศึกษาข้อมูล และเผยแพร่หนังสือคู่มือละครชาตรีไปยังโรงเรียนในเขตตำบลบางปลา จำนวน 6 แห่ง รวมทั้งสภาวัฒนธรรมตำบลบางปลาด้วย

ขั้นตอนที่ 8 จัดการแสดง เนื่องด้วยสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้ทีมเยาวชนเรารักษ์

บางปลาไม่สามารถฝึกละครชาตรีได้เต็มที่ตามแผนที่วางไว้ ประกอบกับมีประกาศห้ามจัดงานประเพณีต่างๆ เพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ ทางกลุ่มจึงได้ปรับเปลี่ยนการแสดงมาเป็น “การแสดงรำถวายมือ ณ ศาลเจ้าพ่อพระราม-พระลักษมณ์” ซึ่งเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ประจำตำบลบางปลา ที่ใช้จัดงานประเพณีแห่เจ็ดเจ้าพ่อพระราม-พระลักษมณ์

ขั้นตอนที่ 9 จัดทำคลิปวิดีโอเผยแพร่ในสื่อออนไลน์

ประกอบด้วย คลิปการรำถวายมือ และคลิปแนะนำชุมชนละครชาตรีตำบลบางปลา โดยสามารถเข้าไปติดตามผลงานและกิจกรรมต่างๆ ได้ที่ Facebook ชื่อ “ทีมเยาวชนรักษ์บางปลา”

ขั้นตอนที่ 10 สรุปและประเมินผลโครงการ

ทีมแกนนำเยาวชนประชุมสรุปผลการดำเนินโครงการร่วมกัน

ภาคอีสานของเรา
ทีมเขาวงกตรักษ์บางปลา
จังหวัดระยอง

ทีมเขาวงกต
รักษ์บางปลา

• สืบสานละครชาตรี
ตำบลบางปลา

QR-CODE

 ทีมเขาวงกตรักษ์บางปลา
FACEBOOK FAN PAGE

ผลผลิตของโครงการ

- คู่มือละครชาตรีฉบับเยาวชน จำนวน 200 เล่ม
- เยาวชนจำนวน 30 คน ได้รับการฝึกละครชาตรี
- แสดงละครชาตรีในงานประเพณีท้องถิ่น ได้แก่ งานประเพณีแห่เจ็ดเจ้าพ่อพระราม-พระลักษมณ์ งานประเพณีแห่เจ็ดเจ้าพ่อเสือ งานประเพณีรับบัว และงานอื่น ๆ ที่ได้รับการติดต่อมาจำนวนไม่น้อยกว่า 5 งาน

ผลลัพธ์ของโครงการ

- ผู้เข้าร่วมโครงการได้เรียนรู้การแสดงละครชาตรีและสามารถถ่ายทอดการแสดงได้
- เยาวชนและประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับละครชาตรีเพิ่มขึ้นจากการศึกษาคู่มือละครชาตรี
- การแสดงละครชาตรีได้รับการเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักในสถานที่และในโอกาสต่าง ๆ

แนวทางการพัฒนาโครงการให้เกิดความยั่งยืน

ทีมเยาวชนเรารักษ์บางปลาจะดำเนินโครงการต่อ โดยรับสมัครรุ่นน้องมาสืบสานเจตนารมณ์ และหลังจากนี้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาร่วมกับโรงเรียนวัดราชภูร์บูรณะจะให้การสนับสนุนโครงการ

ฝึกละครชาตรีต่อไป โดยจัดจ้างวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอน และฝึกฝนจนเกิดทักษะ สามารถแสดงได้จริง ทั้งนี้ ทางทีมและโรงเรียนจะพยายามหาเวทีเพื่อเผยแพร่ศิลปะการแสดงละครชาตรีที่เป็นรุ่นเด็กและเยาวชนให้เป็นที่รู้จัก

งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ทั้งสิ้น 112,000 บาท แบ่งเป็น

- งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพระปกเกล้า 40,000 บาท
- งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 72,000 บาท

แกนนำเยาวชน

ด.ช.ณัฐพงศ์ เหล็กเพชร	หัวหน้าทีมเยาวชน
ด.ญ.เอมิกา การเวก	เลขานุการ
ด.ญ.สุวรรณา สูงสูงเนิน	เหรัญญิก
ด.ช.พลพล แซ่มมูล	ปฏิคม
ด.ช.พงศกร รุนเจริญ	สมาชิก

ผู้ประสานงานโครงการ

นางสาวโสภภาพรณ เผือกบางนา

ที่ปรึกษาโครงการ

นางงามชื่น เกิดบำรุง	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา
นางปิยะดา ชื่นกลาง	ปฏิบัติหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา
นายอำนาจ ชื่นกลาง	รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา
นายพิชัย จันทสาร	ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
นางสาวสุนิสา รื่นเรียง	ประธานสภาวัฒนธรรมตำบลบางปลา
นางพรพณา พัดทอง	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชฎารามบูรณะ
นางสาวสุพรรณษา คงศรี	กำนันตำบลบางปลา
	ครูนาฏศิลป์โรงเรียนวัดราชฎารามบูรณะ

ทีมสนับสนุน

เจ้าหน้าที่กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม อบต.บางปลา	
ด.ญ.ปนัดดา เรืองรัมย์	ด.ญ.สุภาภรณ์ กันแดง
ด.ญ.สุนีย์วัลย์ บุญถูก	ด.ญ.สุนิสา ปานนุช
ด.ญ.พิมพ์วรรณ ดีชู	ด.ญ.ศุภาภรณ์ ประมุขทรัพย์
ด.ญ.สุกัญญา แซ่กั้ง	ด.ญ.ปิยธิดา โลภา
ด.ญ.ณัฐธิดา วยะรัตน์	ด.ญ.กัญญาวิรุ์ ชูวงษ์

ด.ญ.ชลธิชา พลเจริญ
 ด.ญ.ศิริรัตน์ แต่งทอง
 ด.ญ.ปุณยาภรณ์ บุญล้อม
 ด.ญ.นันทน์ภัส สระอนุล
 ด.ญ.นันทิชา ศุภวงศ์วรรณะ
 ด.ช.เอกวิษ กิ่งแก้ว

ด.ญ.กมลชนก แหวนเพชร
 ด.ญ.อติตยา ยิ้มผึ้ง
 ด.ญ.สายธาร สุดสะอาด
 ด.ญ.วิภาวรรณ สุขโข
 ด.ญ.ประภัสสร ใจบุญ
 ด.ญ.มันทนี แสนมะสูง

การประชาสัมพันธ์ :

ทีมเยาวชนเรารักษ์บางปลา มีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานผ่านทางสื่อ Facebook ชื่อ “ทีมเยาวชนรักษ์บางปลา” มีคลิปชื่อ “คลิปแนะนำชุมชนละครชาตรี” เผยแพร่ผ่าน Youtube และจัดทำหนังสือคู่มือละครชาตรีสำหรับเยาวชนด้วย

SCAN เพื่อเข้าชม

“คลิปแนะนำชุมชนละครชาตรี”

โครงการ การจัดการขยะเพื่อสิ่งแวดล้อม

ทีม New Gen Develop

ชื่อทีมเยาวชน : ทีม New Gen Develop
ชื่อโครงการ : โครงการการจัดการขยะเพื่อสิ่งแวดล้อม
ชื่อโรงเรียน : โรงเรียนนายายอามพิทยาคม
เลขที่ 40/1 หมู่ 3 ต.นายายอาม อ.นายายอาม
จ.จันทบุรี 22160

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : องค์การบริหารส่วนตำบลนายายอาม
ที่สนับสนุนการดำเนินงาน : ที่ตั้ง หมู่ 12 ต.นายายอาม อ.นายายอาม
จ.จันทบุรี 22160

ที่มาของโครงการ

ในเขตพื้นที่หมู่ที่ 8 และ 12 ตำบลนายายอาม อำเภอ นายายอาม จังหวัดจันทบุรี ซึ่งพื้นที่หมู่ 8 บ้านห้วยปลาตุก มีครัวเรือน จำนวน 785 ครัวเรือน เป็นชุมชนที่อยู่อาศัย โดยมีโครงการบ้านเอื้ออาทรนายายอาม มีครัวเรือน จำนวน 458 ครัวเรือน จำนวน ประชากร 1,050 คนอยู่ในพื้นที่เกษตรกรรมและเป็นที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม และหมู่ 12 บ้านโพธาราม มีครัวเรือน จำนวน 777 ครัวเรือน เป็นที่อยู่อาศัยชุมชนหนาแน่น มีอาคารพาณิชย์ มีหมู่บ้านนภาศรีวิลเลจเป็นหมู่บ้านจัดสรร มีตลาด และมีสมาชิกชุมชน จำนวน 350 ครัวเรือน จำนวนประชากร 780 คน ซึ่งพบปัญหาการจัดการและการทิ้งขยะที่ไม่ถูกวิธี จึงส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสุขอนามัยในชุมชน ทางทีม New Gen Develop ได้สืบค้นข้อมูลพบว่า มีปริมาณขยะมูลฝอยมากถึง 3.5 ตัน/วัน ได้แก่ ขยะอินทรีย์ ขวดพลาสติก ขวดแก้ว กระดาษ แก้ว โลหะ ผ้า ยาง ไม้/ใบไม้ ขยะอันตราย และขยะทั่วไปโดยเฉลี่ยประชากรหนึ่งคนสร้างขยะ 1.9 กิโลกรัมต่อวัน ซึ่งเป็นสถิติที่สูงมาก จึงเป็นการจุดประกายให้เกิดความสนใจริเริ่มโครงการ “การจัดการขยะเพื่อสิ่งแวดล้อม” ขึ้นในชุมชนดังกล่าว

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่น
2. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนมีจิตสำนึกรักท้องถิ่นและมีจิตสาธารณะ
3. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนในการสร้างอาหารปลอดภัยในชุมชน
4. เพื่อให้ชุมชนมีปริมาณขยะลดลง สะอาด และเกิดสุขอนามัย

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1 รับสมัครครัวเรือนต้นแบบ

ทีมเยาวชนและทีมแกนนำชุมชนประกาศรับสมัครครัวเรือนต้นแบบจำนวน 150 ครัวเรือน เพื่อสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมโครงการและพร้อมที่จะพัฒนาบ้านและหมู่บ้านของตนเองโดยไม่เป็นการบังคับ เพื่อให้โครงการดำเนินการต่อได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการจัดอบรม

วางแผนจัดการอบรมให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะประเภทมูลฝอยให้แก่คนในชุมชน สรรหาสื่อการสอนและคลิปวิดีโอที่เหมาะสมและสอดคล้องกับโครงการ เพื่อนำมาให้นักเรียนในชุมชนมีจิตสำนึก และนัดวันเวลากับแกนนำชุมชนเพื่อหาเวลาที่เหมาะสมและสะดวกในการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอน เพื่อให้คนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาดูงาน

แกนนำมีการศึกษาดูงานเรื่องการจัดการขยะ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

ขั้นตอนที่ 4 จัดการอบรมให้ความรู้และจัดกิจกรรมคัดแยกขยะอินทรีย์

ทีมเยาวชนและแกนนำชุมชนร่วมจัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอย โดยใช้สื่อคลิปวิดีโอเพื่อแนะนำวิธีการคัดแยกขยะที่ถูกต้องให้แก่ชุมชน พร้อมรับฟังปัญหาที่แต่ละครัวเรือนไม่สามารถกำจัดขยะได้ นำมาเป็นประเด็นและหาแนวทางการแก้ไขร่วมกัน อีกทั้งยังได้มอบที่แยกขวดน้ำและอื่น ๆ ให้ทุกครัวเรือนได้นำไปใช้แยกขยะอย่างถูกวิธี ส่วนเศษอาหารและผักจากครัวเรือน ก็นำไปใช้ทำปุ๋ยอินทรีย์สำหรับการปลูกพืชผักและผลไม้ปลอดสารไว้รับประทาน เพื่อสุขภาพที่ดีสมบูรณ์ แข็งแรง และปลอดภัย นอกจากนี้ยังได้มอบเมล็ดพันธุ์พืช ต้นกล้า และอุปกรณ์ในการปลูก เช่น กระถาง ตะกร้า ปุ๋ยอินทรีย์ สารบำรุงต่าง ๆ ให้กับทุกครัวเรือนด้วย

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

เพื่อให้เข้ากับยุคเทคโนโลยี ทางทีม New Gen Develop จึงจัดทำสื่อหลากหลายชนิด ประกอบด้วย เพจ Facebook ที่ใช้การสแกน QR Code เพื่อเข้าสู่หน้าเพจได้ง่ายขึ้น โดยมีสื่อแผ่นพับ และป้ายไว้นิสสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการที่ไม่คุ้นเคยกับระบบออนไลน์ หรือยังไม่เข้าใจเนื้อหาก็สามารถศึกษาข้อมูลจากสิ่งพิมพ์ได้

ขั้นตอนที่ 6 เดินรณรงค์

ทีมได้จัดกิจกรรมคัดแยกขยะต้นทาง โดยมีการเดินรณรงค์เคาะประตูบ้านติดตามการคัดแยกขยะในครัวเรือน ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ถูกต้องมากน้อยเพียงใดหรือพบข้อสงสัยในส่วนใด ทีม NEW GEN DEVELOP พร้อมให้คำปรึกษาช่วยเหลือ และจัดตลาดนัดขยะเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีรายได้จากการคัดแยกขยะ และบางส่วนอาจนำมาประยุกต์ใช้กับหลัก 3R (Reuse Reduce Recycle) เพื่อให้สอดคล้องกับการใช้สอยให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 7 การจัดการขยะและเศษวัสดุเหลือใช้

ทีมเยาวชนและทีมแกนนำชุมชนร่วมกันดำเนินการจัดกิจกรรมนำขยะที่ได้จากการคัดแยกมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การนำเศษหลอดที่คัดแยกออกจากขยะมาต่อยอดสานตะกร้า อีกทั้งใน

สถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทีม NEW GEN DEVELOP จึงได้คิดค้นนวัตกรรมถังขยะฆ่าเชื้อ (COVID-19 UV-C light) มอบให้แก่ชุมชนสำหรับใช้กำจัดแมส เพื่อสร้างความปลอดภัยจากเชื้อไวรัสและแบคทีเรีย ทั้งต่อคนทั้งและคนเก็บ

ขั้นตอนที่ 8 จัดกิจกรรมตลาดนัดขยะ

ทีมเยาวชนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลนายายอามจัดกิจกรรมตลาดนัดขยะของชุมชน ทุกวันเสาร์ที่ 2 ของเดือน โดยเยาวชนมีส่วนร่วมในการช่วยขนย้ายสิ่งของต่างๆ ที่แต่ละครัวเรือนนำมาขาย ขึ้นชั่งกิโลประเมินน้ำหนักและอื่น ๆ

ขั้นตอนที่ 9 ประเมินผลโครงการ

ทีมเยาวชนประชุมร่วมกับตัวแทนชุมชนต้นแบบเพื่อประเมินผลการดำเนินโครงการ และหาจุดบกพร่องในขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินงาน ที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร เพื่อนำข้อสรุปที่ได้รับไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดโครงการการจัดการขยะเพื่อสิ่งแวดล้อมต่อไป

ผลผลิตของโครงการ

- ครั้วเรือนต้นแบบที่สามารถจัดการขยะในครั้วเรือน 150 ครั้วเรือน
- มีสมาชิกร่วมดำเนินงาน 35 คน
- จัดตลาดนัดขยะ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง (ตลอดโครงการ 12 ครั้ง)
- เดินติดตามการคัดแยกขยะเดือนละ 2 ครั้ง (ตลอดโครงการ 6 ครั้ง)

ผลลัพธ์ของโครงการ

- ชุมชนมีขยะลดลง
- ระดับความพึงพอใจของครั้วเรือนต้นแบบ ร้อยละ 85

แนวทางการพัฒนาโครงการให้เกิดความยั่งยืน

เยาวชนทีม NEW GEN DEVELOP มีการประสานงานร่วมกับแกนนำชุมชนเป็นระยะ เพื่อให้การคัดแยกขยะได้รับการปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง ถึงแม้จะสิ้นสุดโครงการแล้วก็ตาม

งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน รวม 55,000 บาท แบ่งเป็น

- งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพระปกเกล้า 50,000 บาท
- งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนนายายอามพิทยาคม 5,000 บาท

แกนนำเยาวชน

นางสาวณิลินี หงษ์สระแก้ว	ประธานฯ
นางสาววรรณวิษา พวงมาลัย	เลขานุการ
นางสาวทิวาพร เต็มศิริศักดิ์	เหรัญญิก
นางสาวกัญญาณัฐ แทนทด	ปฏิคม
นายศุภชัย ชินรักษา	ผู้นำสมาชิก

ผู้ประสานงานโครงการ

นางสาวเบญจวรรณ ภัคดีพงษ์

ที่ปรึกษาโครงการ

นายศุภกิจ จินดาพรรณ ว่าที่ร้อยตรี สมชาย ริมศิริ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนายายอาม ผู้อำนวยการโรงเรียนนายายอามพิทยาคม
นางละไม ลิทธิบุศย์	รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนายายอาม
นางสุดาวรรณ เทียงธรรม	รองผู้อำนวยการโรงเรียนนายายอามพิทยาคม
นายสัมพันธ์ กุณววรรณ	รองผู้อำนวยการโรงเรียนนายายอามพิทยาคม

นางสาวมะลิวัลย์ พรนิคม
 นางสาวพาริศา บุญสมทบ
 นายรักชีพ ชูช่วย
 นายสุวัฒน์ สุขสาลี
 นายชำนาญ วงศ์แหลมสิงห์
 นายจอมขนา เชื้อพัก
 นายอเนก สุขชาติจิตต์
 นายประสิทธิ์ โกสุม
 นายวีรยุทธ สร้อยศรี

ครูโรงเรียนนายายอามพิทยาคม
 ครูโรงเรียนนายายอามพิทยาคม
 แกนนำโครงการชุมชน
 แกนนำโครงการชุมชน
 แกนนำโครงการชุมชน
 แกนนำโครงการชุมชน
 แกนนำโครงการชุมชน
 แกนนำโครงการชุมชน
 เครือข่ายสนับสนุน

ทีมสนับสนุน :

นางสาวธัญญลักษณ์ โถเถื่อ
 นางสาวศศิประภา ก่อเกื้อ
 นายอดิเทพ หวานเสนาะ
 นางสาวโสธรา เรืองศรี
 นางสาวศิรินทิพย์ สมหมาย
 นางสาวลลิตา แสนไชย
 นายณัฐวุฒิ ประสงค์
 นางสาวลลิตา ทาทอง
 นางสาวศิริศรา ศรีสุวรรณ
 นางสาวพิยดา เหล่ามาลา
 นางสาวโสวิชญา พุขสงค์
 นางสาวหทัยา ปัททิพคุณ
 นางสาวปิยฉัตรตรา แก้วรุ่งแสง
 นางสาวจินตามณี ทรัพย์ประเสริฐ
 นางสาวกุลนัฐ ลิงห์บุบผา

นางสาวสุทิสสา นาคสุทธิ
 นางสาวนิรมล ดวงจันทร์
 นางสาวพรนภัส คชพันธุ์
 นางสาวบุษยามาส รัตนพงศ์
 นางสาวกิตติมา สุพงษ์
 นายศตบรณ ขอบสะอาด
 นางสาวศศิณา เสาร์มัน
 นายณัฐพงศ์ พวงบุญชู
 นางสาวพรลภัส ใจหาญ
 นางสาวทิพธารา ศิริพร
 นายสรนันท์ กุลหงษ์
 นางสาวณัฐชริดา บุญมี
 นายภาณุพงศ์ เกตุแก้ว
 นางสาววิชา ขำนาญศิลป์
 นางสาวญาณิศา กิจอุดม

การประชาสัมพันธ์

ทีม NEW GEN DEVELOP ใช้สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ และป้ายไวนิล ร่วมกับสื่อออนไลน์ อย่างเพจ Facebook ชื่อ “New Gen Develop” เป็นช่องทางในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลของโครงการ

SCAN เพื่อเข้าชม
facebook ของทีม
New Gen Develop

ทั้งนี้ เยาวชนแต่ละทีมยังคงมุ่งมั่นดำเนินกิจกรรม
ในโครงการของตนอย่างต่อเนื่อง แม้ในขณะนี้จะสิ้นสุดโครงการ
ตามระยะเวลาที่สถาบันพระปกเกล้าได้กำหนดไว้แล้วก็ตาม

สำหรับทีมเยาวชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ
ที่สนใจติดตามผลงาน หรือสนใจส่งข้อเสนอโครงการของเยาวชน
ในชุมชนเข้ารับการพิจารณาในปีต่อ ๆ ไปสามารถติดตามข้อมูล
รายละเอียดได้ทาง Website : <http://www.kpi.ac.th> หรือที่
Facebook : KPI New GEN สร้างสรรค์นวัตกรรมท้องถิ่น

**มาร่วมสร้างการมีส่วนร่วม
และกิจกรรมอันเป็นประโยชน์
ต่อชุมชนท้องถิ่นของเรากันนะคะ**

รายนามคณะกรรมการกำกับโครงการเยาวชนสร้างสรรค์ นวัตกรรมท้องถิ่น ปี 2564

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อรทัย ก๊กผล	ประธานกรรมการ
2. ผู้แทนกองกิจการเครือข่ายทางวัฒนธรรม	กรรมการ
3. ผู้แทนกองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว	กรรมการ
4. ผู้แทนสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย	กรรมการ
5. ผู้แทนสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย	กรรมการ
6. ผู้แทนสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย	กรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.อชฌณิม สุทธิพงษ์ประชา	กรรมการ
8. ดร.ไพบุลย์ โพธิ์สุวรรณ	กรรมการ
9. ดร.พีริยุตม์ วรรณพฤษ์	กรรมการ
10. นายชัยวุฒิ ต้นไชย	กรรมการ
11. นายณฤตย์ เสกธีระ	กรรมการ
12. นายพรชัย ปุณณวัฒน์พร	กรรมการ
13. นางรัชนิดา ชิดลิน	กรรมการ
14. นายภควัต อัจฉริยปัญญา	กรรมการ
15. นางสาวสุมามาลย์ ชาวนา	กรรมการ
16. นางธนิษฐา สุขะวัฒน์นะ	กรรมการและเลขานุการ
17. นางสาวทวีติยา ลินสุพงศ์	กรรมการและเลขานุการ
18. นางสาวมนนฤดี ทองกำพรว้า	ผู้ช่วยเลขานุการ

KPI NEW GEN
เยาวชนสร้างสรรค์นวัตกรรมท้องถิ่น
ปี 2564

สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 ฝั่งทิศใต้

เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ 02-141-9600

โทรสาร 02-143-8181

www.kpi.oc.th

KPI NEW GEN เยาวชนสร้างสรรค์ฯ

ISBN 978-616-476-230-5

9 786164 762305

ราคา 235 บาท